

Sedechias

Scriptit etiam (vt Laertius ait) prosa de victorijs & de politia Cretensiu. Pri- mus preterea ferit agros & domos expiaste. Fundauit quoq; templu venerado- ru deoz. & ad Solone philosophu veteranu eplias scripsit. Vixit aut vt Laerti- us testatur annis. 179. h3 alios vero. 294.

Hierosolime euerfio.

Nabuchodonosor Caldeoz rex anno nono mēse sexto regni Sedechie pp insu- radu & tributū ab ipso Sedechia denegatū igert exercitu pparato iudeā mouet & magnis cladib' cūctas ciuitates afficit: et Hierosolimā obsidet. At Gaphres Pharaō Egyptioz rex: hoc audito p̄festim cū exercitu aduersus eū pficiscitur soluēde hierosolimitane obsidionis cā. Sed Nabuchodonosor omilla obsidio ne eide occurrit: & post multos p̄flic' innumerasq; cedes eū rādez supauit: pp qd filij pphāz & pseudo pphē illudētes Hieremie dicebāt. Babylonij ampli' nō reuertēt: sicut tu pphās. S3 cū pphā eadē itez atq; itez affirmaret capt' i lacuz lutuosiuz vsq; ad collū p̄iect' ē. Uez eodē āno decimo mēse Nabuchodonosor (fuso & fugato Pharaone) Nabuzardan sui exercit' p̄cipē ad obsidēdā hieru salē rursū misit: & firmata statiōe decē & octo mēfib' vrbē adeo grauitē obse- dit vt preualēte fame & mulieres suos natos comederēt: & iudei se & vrbē calde- is ignominiose tradiderit. Qui vrbē igressi capto prius rege cū filijs & interfe- cto) muros & tures euerterūt: tēplū icēderūt: oia vasa tēpli sustulerūt: & totum populū in ore gladij ceciderūt. nō ē miserat' (vt sacra secūdi Paralipomenō cō- tiner bustoria) adolescētē & virginē & senē & decrepitū: s3 oēs cede durissima in- terfecit. Et siqs gladiū euasisset captiu' abduct' & sub corona vedit' ē. Ac sic re- ge interfecto & tēplo quadagesimosecūdo supra q̄dringētesimū ab ei' extractōe āno icenso: finitū ē iudeoz regnū sub vigintiduob' regib' : regnatumq; ē annis 485. & mensibus sex. Quoz nomina & tempora fuerūt ista: v3.

4608, 591

Indeozum regum Epilogus.

Danid	1 an	40	Artalia	9 an	7	Amon	17 an	12.
Salomon	2 an	40	Joas	10 an	40	Josias	18 an	32.
Roboam	3 an	17	Amasias	11 an	29	Joachaz	19 men.	3.
Abias	4 an	3	Ozias	12 an	51	Joachim	20 an	11.
Asa	5 an	41	Joathan	13 an	16	Joachin	21 men.	3.
Josaphat	6 an	25	Echaz	14 an	16	Sedechias	22 an	11.
Joram	7 an	8	Ezechias.	15 an	29.			
Oschozias	8 an	1	Danases	16 an	35.			

Pontificum indeozum Epilogus.

In tēplo at tredēcim p̄ successionez sumi sacerdotes fuerūt a p̄io Sadoch quem Salomon (abiecto Abiathar) instituerat vsq; ad Josedech Sarate filiū vltimū sacerdotē. Quoz tpa p̄mittūt eo q' nō p̄stēt. Noia vō hec sūt: v3.
Sadoch 1 Joiada 4 Achitob 7 Belchias 10
Achimaas 2 Azarias 5 Sadoch 8 Azarias 11
Azarias 3 Amanaa 6 Selum 9 Saraias 12 Josedech 13. & vltimus q' cū trās latis egressus fuit: vt p3 primo Paralipomenon. c. 6.

Ac sic liber quartus explicit.

Fratri Jacobiphilippi Bergomēsis ordinis fratrum Eremitaz diui Augu- stini in omnimoda historia nouissime congesta supplementū chronicaz appel- lata: Liber quintus feliciter incipit.

Quinta seculi etas quam in su

scepto opere librum quintū facimus hic icipit: duratq; vsq; ad natinitatē domini nr̄i Jesu Ch̄i ānis. 590. La- etfi sunt q' aliter i huius etatis supputatiōe sentire velit. Unde & q' recte captiuitatis annos numerare voluerit ab vndecimo Sedechie āno: sicut Eusebius incipiat: & tūc septuagita captiuitatis ānos i secūdū Baris annum

b

Captiuitas

terminabit. Iosephus at et diuus Hierony. sup Ezechielē illos septuagita annos numerare vident ab anno. 15. Iosie regis Juda vsqz ad tertiu Cyri regis annum. Nonnulli etiam illos septuagita annos ab vltimo regis Ioaquin ano cōputat vsqz ad vltimū Cyri regis anū. At sane sentiedo: septuaginta illi anni q̄ tertio vel vltimo Cyri ano terminat pprie captiuitatis iudaice ani dicunt. Illi vero q̄ i secūdo Babilō terminant pprie p̄plete trāsmigratiōis sūt. Et hec p̄cipalioz Fra sacre scripture h̄z: que. 1. facta ē anno ab exordio mūdi. 4. 6. 10. A dilunio. 23. 6. 9. A natiuitate Abrae. 14. 27. Olympiade aut. 47. vigesimooctauo regni Targui Romanoꝝ regis: regnatib⁹ et apud Medos Astyage. Apud Dacedones Europe. Apud Lydos Alyacte. Et apud Egyptios Naphre.

389 4610

Captiuitas igit hebreoz que fuit exterminiu populi hierusalē bic incipit: et per annos. 70. pdurat. Hieremias eim p̄pbeta (vt p̄missum est) ob causam periurij Sedechie regis q̄ fidē p̄missam Nabuchodonosoz regi nō seruauerat p̄p̄lin israel refert cū memorato rege expugnata hierusalē captiuū i Babylōne fuisse perductū. S; cū p̄pls israel multis t̄pib⁹ idolis seruēdo: et effusioe sanguinis inocentum se grauiter ip̄iasset volens deus generatiōnem huius populi totā p̄pter memoratas cās penitus deperire: septuaginta annorum captiuitatē eundem p̄p̄lin i regno Caldeoz statuit sustinere: hac ratioe vt p̄pleto numero annoꝝ: nouus p̄pls a memoratis peccatis immunis ad renouationem hierlīm perueniret. Sexagesimo itaqz secūdo āno subuerso regno Caldeoz: vbi adhuc octo āni restabāt ad regnādū quod ēt sexta visio Danielis ostēdit: cū p̄pter eam sacrilegis quod i eadē visione continetur fuisse extintū. Babilō qui adedis imperabat (vt septia Danielis visio ostēdit) memorat⁹ i regio successit. Cuius primo anno regni: vt decima visio Danielis manifestat. Daniel supputatis annis: videns appropiquare t̄ps reuersiōis q̄ p̄ Hieremiā fuerat p̄missa: orās tā p̄ se q̄ p̄ p̄plo: eandē p̄missione adeo postulabat ipleri: cui p̄ Ezechielē archagelū i eadē visioe iuxta p̄ces eiusdem vniuersa p̄pleta eē dixit de⁹: Nā moriēte Babilō adedis rege: et succedēte i regno Syro Persaz rege: p̄missioe dei p̄pleta p̄ eundē regē p̄p̄lmqz israel i hierusalē reductū historia secūdi libri Paralipomenon: et initiū Esdre p̄pbete p̄firmant.

Sodolias Caldens vir strenuus et Nabuchodonosoz regi carus capta hierusalē (vt sacra Paralipomeno secūdi libri h̄z historia) pauperibus et agricolis: iudeis Caldeoz regi ibi relictis p̄ncip̄ q̄ eos ad vectigalia ānua persoluēda p̄pelleret. Quo p̄stituto Ismael Arabianus filius ex semie regio nat⁹ venit i hierusalē: et ip̄etu facto: eū cū satellitib⁹ suis obrūcavit. Tuz ois p̄pls q̄ imāserat verit⁹ Caldeos i Egyptū fugit: vt p̄. 4. vltimo.

Visio Danielis prophete.

Nabuchodonosoz rex Caldeoz secūdo regni sui āno viderat i somnis statuam q̄ dripartitā: que caput aureū et pect⁹ brachiaqz argētea hēbat. Vēter autē eius et femora ex ere. Lybie vō ferree erāt. Cuius interpretatiōe Daniel exponens: vt p̄ Danielis. 2. eū rex extulit: ac multis muneribus donauit. Septio at regni sui āno. Secūda Danielis visio p̄tigit: q̄ liberauit tres pueros de fornace ignis ardentis. Danielis. 3.

Tertia postea p̄tigit visio que et epla regis ē: que per arborē visam narrat eum si gnificari: et demū p̄pter eius superbā i bonē nō corporis mutatiōe sed mentis alienatiōe trāformatū: fenūqz comedere: donec ad Danielis p̄ces septē tēpora mutarentur. Danielis. 3.

Alceras octauus Dacedonū rex octauo natiuitatis anno: Dacedonib⁹ regnare cepit: et regnauit annis. 29.

380 4619

Seruius Tullus Sextus Romanoꝝ rex nono iudaice captiuitatis āno regnare cepit: et regnauit ānis. 34. Hic nobilis captiue vxoris p̄fecti Latinoꝝ filius fuit. Et Tarquini p̄isci gener q̄ suscepto regno tāte modestie fuit: vt bono et moderatoqz successoris difficilis eēt emulatio. Ceterz id quoqz ad eius glām accessit. q̄ cū illo iusta simul et legitima regna occiderūt. Prim⁹ nanqz censum i vrbe

Captiuitas

instituit: rem profecto tanto iperio saluberrimam: et omnem urbis instrauit exercitū: et inuenta fuerūt octogita boiū milia: ppter quā multitudinē tres colles. Quirinalē. s. Quiminalē: et exquilias urbi adiecit: eamq; aggere: fossis muroq; circumdedit.

Nabuchodonosor magni Nabuchodonosor filio decimo octauo captiuitatis anno p̄ri i regnū succedēs regnauit ānis. 10. Vir qdē p̄stantissimi animi et igitis potētie: q̄ **Josepho** li. 10. c. 11. teste paternis regalib; maiorā superaddidit. Unde ppter eius fortitudinē: et gestoz magnitudinē ferūt eū **Herculē** transcendisse. Nam et **Lybiā** et **Iberiā** vastauit. Quin et lapidib; istar montis substratis arbores et pensile hortū vxori p̄struxit.

4528 571

Cresus Alyactis filius nonus et vltimus **Aydoz** rex. 28. iudaice captiuitatis anno **Aydis** regnare cepit et regnauit ānis. 15. Hic primo felicissimus fuit: infinitas pene possidēs diuitias. Postremo cū **Cyro** rege p̄gressus superatus ē: et amisso regno miserā vitā subire coact; ē. De quo **Iustinus** primo **Epith.** li. 1. multa p̄segit. Et **Quidius** de eo sic iquit. Diuitis audita ē cui nō opulētia **Cresi.** Nempe tamen vitam captus ab hoste tulit.

Suilmerodach tertius Caldeoz rex **Nabuchodonosor** regis magni filius frater **Nabuchodonosor**: p̄dicto sine liberis mortuo i regnū **Caldeoz** successit. Qui mox suscepto regno eodē āno (vt sacra quarti regū libri. c. 25. p̄tinet historia) eleuauit caput **Joachin** q̄ et **Jeconias** regis **Juda** de carcere et locutus est ei benigne: et thronū eius posuit super thronū regū q̄ erāt cū eo i **Babylone**: et mutauit vestes eius: quas i carcere habuerat: et statuit vt cūctis dieb; vite sue panem comederet i mensa ipsius. Insup et ānonam sine intermissione ei p̄stituit p̄ singulos dies: que et oibus dieb; vite sue data fuit. Hāc ideo mīam fecit illi: q̄ frater suus **Nabuchodonosor** i dieb; p̄ne eiectionis multa i eū ip̄ie egerat: et p̄re restituto ip̄m **Suilmerodach** apud p̄rem accusatū i carcerem miserat: vbi **Joachin** erat vsq; ad obitū fratris sui. Accirco cum regnare cepisset ip̄m eleuauit. Et hic quarti libri regū finis est. Veniuit autē hic tres filios: inter quos fuit **Baltasar** vltimus rex.

4530 569

Virī doctrinis excellentes.

Anaximander pb̄us et medicus p̄ria **Milesius** **Thaletis** auditor: et ei; in schola successor his tēporib; (vt **Placeto** placet) floruit. Qui prim; celestia docuit: p̄ri musq; horoscopia fabricauit: maris quoq; ac terre circuituz primus descripsit: et materialem speram construxit. Et propterea **Plinius** li. 2. eum peritissimum astrologum dixit. Obijt autem. 64. vite sue anno. **Anaximander** etiam alius **Milesius** historicus non ignobilis fuit: De quo **Laertius** scribit.

Anaximenes pb̄m pariter et physicum hic **Anaximander** discipulum clarissimum habuit. Qui principium aera dixit: et in infinitum moneri sydera non supra terram sed circa terram. Obijt vero (vt **Laertius** ait) ea die qua **Sardis** capta fuit.

Esopus natiōe p̄hygius fortuna seru; clarissim; fabulator: hiscē t̄pibus ob ingenij vim et admirabile sapiam apud vniuersam sui t̄pis vetustatē maxio i precio habitus ē. Qui fabulas multas scripsit: ex quib; nō voluptatē soluz s; qd maxie querēdū ē vtilitatē nō mediocrē q̄q; lector excerpere p̄t. Cū nihil eque sit vtilē vite mortaliū: nihil eque apposituz p̄speris aduersisq; rebus q̄ dicta gesta q; **Esopi**. Hāz fabulaz nōnullas cū **Romulus** qdam ad eruditionē filij **Tiburti** ni verlu i latinū iamdiu transtulerit: nouissime eas omnes vna cū ipsius **Esopi** vita **Rinucius** qdā vir eruditus ad **Antonium** tituli sancti **Sylogoni** cardinalē latinā accuratissime fecit.

Persarum regni principium.

Cyrus p̄rius **Persaz** rex potētissimus trigesimo captiuitatis iudaice āno. Olympiade v̄o. 55. persis imperium istituens regnauit annis. 30. Hic **Asyagis** **Aydoz** regis ex **Adandana** filia (vt dixim;) nepos fuit: qui (vt **Herodorus** et **Iustinus** tradunt) **Asyagem** auum deuicit et regnū eius in persas trāstulit domi

4540 559

Captiuitas

tisq; multis ciuitatibus rebellantibus aduersus **Balthasar** **Caldeoz** & **Babyloni** regem bellū itulit ac deuicit: & **Babyloni** postea urbē subuertit. Post modū aduersus **Cresum** **Lydoz** regem qui **Babylonijs** auxilio fuerat pfectus ē que sine ullo negotio fudit cepitq; & ablati omnibus sui regni rebus vitā miseram eum ducere coegit. Licet sint qui dicant: q; primaz regie maiestati urbē ad degendā vitam ei pcesserit. Cum autē **Cyrus** **Asiam** totūq; orientem i suā redeisset potestate. **Scythas** etiam bello adortus est: quibus tuz **Tomiris** regiam preerat: ac p̄io qdem p̄elio cū **Cyrus** regine filium oēmz obtruncasset exercitum: non multo post regina **Tomiris** compositis i montibus insidijs disidentiaq; simulata propter acceptum vulnus refugit: ac **Cyz** ad montiuz angustias perducens ibidem eū cū ducentis milib⁹ obtruncari fecit: ita vt ne vnus qdem tante cladi superfuerit. Eius vō cadauer i **Pasargadas** urbē delatū sepe lit i hortis. In cuius tumulo tale epigrāma iscriptū h̄. **O** homo ego **Cyrus** sū **Asie** rex: qui **Persis** imperium p̄stitui.

Persia autē **Asie** maioris regio ē: que a **Persio** **Acrisis** **Arginoz** regis nepote (vt dictū ē) nomē accepit. In qua **Persipolim** ipsius regiōis & regni caput p̄didit: quam postea **greci** (regijs p̄crematis) vastauerūt. **Hec** regio **Caramanis**. **Cartriani**: **Medisq;** p̄termina ē: & i multos diuidit sinus: de qb⁹ modo dicēdum nō ē: cum ad vtilitatem non p̄tineat. **Curtius** tñ in. 4. de gestis **Alexandri** optime eā describit. Ipsa enim montuosa permaxime ē: & p̄pter estum ac vētos fructuū inops esse perhibet. In ea tñ celeberrime vrbes fuerunt: & p̄sertim ipsa **Persipolis**: & **Pasargadas**: & plurime i **Babis** superioribus partib⁹ eiusdē regionis. Inter **Persiam** at & **Susam**: in qua ab **Arphaxath** **Medoz** rege vrbs ad modū **Babyloni**oz structuris edificata fuerat: qdā montana p̄rupta interiacebat: quā postea **Cambyzes** **Cyri** filius suo adiecit iperium. Eius autē iperium & si aliquādo maximū fuerit: postea tñ a **Macedonibus** & **Partib;** diminutuz & labefactatū fuit. **Persē** at a **Membroth** gigante edocti p̄ deo solem & ignem coluerunt: & lune **Adinereq;** sacrificabant: sed nunc relictis idolis **Abumete** am lege sequunt. **Persica** poma ab hac (teste **Plinio**. li. 15. anecta ferūt).

Balthasar **Suilmerodach** regis filius: quartus post p̄em **Caldeis** regnat: sed quantū regnauerit non satis constat. Cuius regni anno primo **Daniel** p̄pheta quartaz visionē vidit: qua q̄tuor i mari. i. angelos vidit ac q̄tuor bestias. **Leone**. s. v̄sum. **Pardum** & **Aspum**: pro qb⁹ quattuor p̄ncipalia designant regna: necnon & decem cornua: que alia sunt decem subalterna regna. Vidit p̄terea sub eodem rege quintam visionem: cum arietem cornua excelsa habentē videret: & hircum in predicto ariete effrenatuz: vt p̄ **Danielis**. 8. **Sexta** haud multo post ei p̄trigit visio: q; cum sacrilegus **Balthasar** rex cuz concubinis & p̄matibus i vasis dñi biberet (que auus suus tulerat de **hierusalem**) euestigio cōtra eum manus in pariete scribentis appuit. Que l̄re (vt **Daniel** h̄) erāt. **Abane** **Thechel** **Phares**: quod latine sonat. **Numerus**: appensio: diuisio. Qd̄ **Daniel** regi exponēs dixit. **Deus** ob sacrilegiū tuū numerauit. i. tuū regnū p̄pleuit & **Persis** dedit. Unde & eadez nocte que fuit ānus. 5. 2. captiuitatis **Babylon** vrbs a **Cyro** & **Persis** capta ē & funditus euersa. **Balthasar** rege capto & crudelem i modum interfecto. **Eam** autem urbem adeo euertit **Cyrus** vt nullū tate vrbs remanserit vestigiū: sed eā que modo stat **Cambyzes** eius filius alio loco condidit.

Jorobabel filius **Salathiel** filij **Joachin** regis **Iuda** his temporibus apud **iudeos** in **Caldea** princeps habitus est: qui **Balthasar** rege iterfecto **charus** apud **Cyrum** habitus ē. **Ob** cuius beniuolentiam & preces **Cyrus** quinquaginta hominū milia ex captiuitate in **iudeam** regredi permisit. **Cunq;** ab eodem **Jorobabel** & populo **israel** templū dei edificari ceptum eēt: mortuo **Cyro** rege: ac regnante eius successore **Cabyse**: vicine gentes ciuitatis **hierusalē** (vt **Esdras** p̄pheta. c. 6. refert) restorationem templi & vrbs resistere ceperūt. **Quia** ratione deterritus populus reparationis supradicti tēpli necdū iuxta promissionem

Captiuitas

concesse tempus esse credebat: propter quod opus imperfectum vsqz ad Baris imperium remansit. Verum hic Sorababel etiam Bario charissimus habitus: et inter Pulicos precipuus: et corporis Baris custos factus: cum etiam sapienti or in problemate cuctis apud ipsum iudicatus fuisset: ab eodez plende domus dñi et vrbis licentiã et auxiliũ obtinuit: et regressus cũ gloria oĩa p̄fecit. Hic genuit filium Abiud noie: qui genuit Eliachim: qui Azor: qui Sadoch: et cetera vt Matthens in euangelio testat.

Baris Astyagis regis Medoz fr̄ mortuo Balthasar: et euerſa Babylonia ne potis regnum acquirere festinauit. Balthasar enim filius nō habuit: eiusqz auñculus iste Baris fr̄ m̄ris Balthasar fuit. Qui denuo subiugatis Caldeis eoz regnum obtinuit. Et cum vidisset signa ac miracula Danielis ipsum regalibus negocijs p̄fecit: mandauitqz (vt sacra Danielis libri h̄z historia) vt cucti q sub regno erãt deũ Danielis colerẽt: pauertqz q. s. Danielẽ ex ore leõis libez fecit. Sz mortuo Bario regnũ i Persaz monarchiaz cessit.

Amynthas nono Macedonũ rex. sz iudaice captiuitatis anno Macedonib⁹ regnare cepit: et regnauit annis. 50.

4647 552

Lydorum regni finis.

Cresus itaqz Lydorum rex postq̄ apud Lydos quãdecim annos regnauit | trigesimo nono iudaice captiuitatis anno a Gyro rege superatus | regnum amisit: qd̄ sub nouẽ regibus ducentis et triginta annis steterat. Quoz nomia et tempora epilogando hic apponimus.

4649 550

Ardisius 1 añ 36 Cãdaules 4 añ 17 Sadiates 7 añ 15.
Allyactes 2 añ 14 Biges 5 añ 15 Allyates 8 añ 49.
Deles 3 añ 12 Ardis 6 añ 37 Cresus 9 añ 15.

Lucius Tarquinius Prisci Tarquini filius: et Tulli Serui gener. Cui superbo facta cognomẽ ididerũt septim⁹ Romanoz rex quadragesimo quarto iudaice captiuitatis año romanis regnare cepit et regnauit annis. 35. Qui suscepto figno p̄miores slico ciuitatis quos rebus soceri Tulli Serui fuisse putabat vna cum Tarquinio Tarquinie sororis sue filio interfici iussit. Sciens p̄terea q sibi regnum male acquisiuisset corpus suum armatis circũsepsit. Unde nec ad ius regni quicq̄ p̄ter vim sibi p̄uasit: adeo vt neqz populi iussu neqz auctoribus patribus regnaret. Eoz actus e vt in charitate ciuũ nihil spei reponẽs iudicaret metu regnũ tutandum eẽ. Vñ (testibus Aug⁹: Tulio: et Eutropio) ad id perficiendũ varia excogitauit tormentoz genera vincula. s. Taureas: Sustes: Laminas: carceres: compedes: exilia: et metalla. Hic filiam genuit quã latinoz p̄ncipi: vt ex hoc latinoz amicitiam sibi p̄ciliaret vxorẽ dedit. Quo facto statim voluit bellũ intulit: et Sinuessã pomeriaz vi cepit. Inde ad vrbana negocia se cõuertens: Iouis templum in monte Tarquinio: for in Lyreo: et cloacam maximam extruxit: quam omnium vrbis purgamentozum receptaculum fecit. Tandem propter tyrãnidem quam in ciues exercuerat: dum Ardeam oppugnaret: ac Tarquinis eius filij qui Lucretiã violauerat: necnon et propter nepotis fr̄is Lucij Bruti cedem: eodem Bruto p̄spirante regno expulsus est. Qui in Habi os ad Porfenam tanq̄ in regnum suum profectus: ab eisdem propter illatas ali quando iniurias interfectus est.

4654 545

Qui doctrinis excellentes.

Agens p̄pheta quem diuus Hierony. festiuũ et letum nominat: his temporibus librum sue p̄phete scripsit: quo reuersionem populi: edificationẽ tẽpli: reuocationẽ ciuitatis et sacerdotale obseruationem comprehendit: vt sicut in lachrymis seminauit. ita et in gaudio meteret. Deũ p̄rem loquentem iducit. Adhuc vnum modicum est: et ego mouebo celum et terram: mare et aridam: et mouebo omnes gentes et veniet desiderat⁹ cuctis gẽtib⁹. Obijt deniqz p̄pleto templo et iuxta sacerdotũ sepulchra vt sanct⁹ sepultus e.

Sachariã p̄pheta duodeci p̄phetaz extremũ hisdẽ tpibus fuisse: lectio eiusdẽ declarat. Qui librum sue p̄phete edidit: et multiplex in p̄pheta sua (vt Hiero.

b 3

Captiuitas

Holopherne interfecto et ciuitate liberata inter iudeos tanquam regina annis (omnibus computatis) centum quinq; et mortua in Bethulia cum viro suo sepelitur. Quis liber in Nicena Synodo in numero sanctarum scripturarum fuit computatus cum tamen apud hebreos inter Agrographa haberetur.

Smerdis tertius persarum rex sexagesimo octauo iudaice captiuitatis anno Cambyses in Syria mortuo regnavit persis mensibus septem. Cambyses enim sine liberis defuncto patrisque quidam magus Smerdis huius frater: quem rebus suis Cambyses profecerat: et domum suam profectum reliquerat: sciens Smerdis Cambyses fratrem esse sublatum: hunc fratrem suum nomine et facie similem Smerdis fratri Cambysis regem declarauit. Sed post menses sex superueniente Praxaspe nobili persarum: qui (teste Herodoto li. 3. bislo.) Smerdis Cambysis fratrem iussu regis occiderat: fraudem omnem aperuit. propter quod Darius Histaspis filius: confestim conuersione facta cum nonnullis persarum nobilibus Smerdis et fratrem eius patrisque cognatum Cambysis trucidauit: et ipse persarum rex constitutus fuit: sicut in tertio scribit Herodotus.

Darius Histaspis filius quartus persarum rex anno quo et supra persis regnare cepit et regnavit annis 36. hic (teste Herodoto li. 4. cum cognouisset Smerdis fratrem patrisque magnum persarum regnum dolo occupasse (ut diximus) facta coniuratione cum sex alijs nobilibus Smerdis iam regem et patrisque magnum eius fratrem trucidauit: atque ita inter eos de persarum regno conueniunt: ut cuius eorum equus sequenti die prius in ortu solis hymnitum ante regiam emitteret: ille persarum rex esset: quod Darius quoque votum deo prouenerat et Debaris stabularij sui solertia prouidit. Nam Darius (ut secundi libri Adre huius historia) prouit edificare templum in hierusalem: et omnia uasa aurea et argentea: et queque alia restituere: si hoc ei prouideret: quod et factum est. Ea quippe nocte: Debaris stabularius equum ante fores regie supposuit equo Darius: atque dimisit manum in genitum partem eque. Cum vero mane factum esset: ad determinatum locum venit manumque equi naribus admouit: quo odore ad voluptatem irritatus ante omnes hymnitum dedit. Quo facto Darius rex creatus est. Qui suscepto regno Atosam Cambysis filiam (interfecto viro suo patrisque mago) duxit uxorem: ex qua Heres: aliosque suscepit filios. Deinde secundo regni sui anno explendi voti sui causa: Soroabel filium Salatiel principem iudeorum constituens: dedit ei eplias ut iudeos qui in Caldea erant in hierusalem reducere posset. Insuper et uasa queque reddi iussit: mandauitque omnibus per circuitum ne iudeis molestias inferrent: sed in structura templi per singulos annos viginti talenta daret: eos quoque iudeos quoque Babyloniam ad redendam urbem hierusalem uenire uoluit esse liberos. Acceptis itaque epistolis Soroabel in Babyloniam profectus est: et nunciavit fratribus suis: qui benedictes deum ascenderunt et edificauerunt templum. Crudelis tamen Darius huius fuit: quod cum aliqui scytis bellum inferre uellent: et multos in exercitum redigeret ab Arbace nobili viro et sene rogatus: ut e tribus liberis in militiam ascitis uel unum ad senectutis sue solatium sibi reliqueret: duorum uero opera uideret. Respondit se omnes permissurum: et non ita multo post eos occisos coram patre proiecit. Multa quoque alia recenseri possent: que breuitati studere omittimus. Quae antequam uita discederet: Aegyptus ab eo defecit.

Pontificum iudeorum initium.

Sed ne pontifices iudeorum silentio innotuissent: Sciendum est quod nonnulli ex iudeis per Cyrus (ut diximus) ad instaurandum templum permissi fuerunt reuerti in hierusalem: ceteris quoque in Caldea erant opere ferentibus: duce est Soroabel et Jesu sacerdotum principe tamen ex silentibus: qui Jesus ante instauracionem templi: necdum regnante Dario sedit annis 8.

Joachim ipsius filius secundus pontifex sedit annis 26. Sub quo Soroabel per prophetas Hageo et Zacharia a Dario in integrum licentiam obtinuit: ut omnibus iudeis in libertate restituta urbem simul et templum instaurarent: ac deinceps libero quidem existere iudeorum populo cura gerendarum rerum sacerdotibus usque ad Aristobolum regem permissa fuit: qui sibi postea dyadema imposuit: cum autem (ut dictum est) penes

b 4

4678

521

Mirabilis uolunt

Pontifex
primus.Pontifex
secundus.

Captiuitas

iudices et reges eēt. **Vic** Joachim pontifex collectis ciuibus suis et instaurato tēplo legū pīnāz calamitate p̄morus ad p̄ponendos mores et ad exornandā vr̄bem ita aiūm adiecit vt breui p̄ualefcētes meliozē faciē p̄e se tulerit. **Hāc** ob rez nō mō pontificē sed p̄ie p̄em eum oēs appellauerunt.

519 4680

Templū itaqz dñi sc̄do regni **Baris** āno q̄ fuit sexagesimaqzta olympias mēse octano a **Jorobabel** iudeoz duce p̄sulāte **Joachi** p̄ōtifice struit̄: ac. 4.º āno p̄plei q̄ erat q̄dragesimū sext̄º ānus regni per **Sar**: a primo. s. anno **Cyri** regis quo p̄mis si fuerant iudei reedificare templū: ita vt illud euangelicū verificet̄. **Quadragesima** et sex annis edificatū ē tēplū hoc. **Clemens** quoqz i primo **Stromate** his cōuenit dicens. Et p̄seuerauit captiuitas annis. 70. vsqz ad secūdum annū **Baris** filij **Distap̄sis**: **Persis**: **Assyrijs**: et **Egyptijs** regnātis sub quo **Agens** et **Sacharias** et **Abicbeas** prophetauerunt: sacerdotioqz functus **Josedech**. Et cōsumato templo illud duodecimo mense dedicauerunt. Et hec secūda tēpli dedicatio fuit. **Quo** dedicato (vt secundus **Nachabeoz** liber h̄) ignis qui in puteo ex altari sublatus fuerat absconditus: cū oīo extinctus eēt: p̄festim reuixit.

Ciri doctrinis excellentes.

517 4682

Xenophanes **Conophonus** philosophus his temporibus (vt **Eusebio** placet) clarus fuit. **Qui** **Orthomenis** filius cū viginti eēt ānoz a p̄tia pulsus: sexaginta quinqz annis in exilium relegatus ē: sicut ipsemet refert. Et sunt qui dicant euz neminem audiuisse. **Scrispsit** contra **Esiodum**: **Homerūqz** elegias. **Fuit** et eius nominis vir p̄tia **lesbius**: poeta **iambicus** de quo nihil nobis cōstat.

Teogonº poeta **grecus** (eodē **Eusebio** teste) hoc tpe floruit. **De** quo **Plato** in lib̄ de legibus sepe meminit.

Sapphos **Lesbia** altera poetrix hac etiam tempestate inclyta fuit. **Que** nobilis vates **lyrica** et **psalteria** extitit: a qua versus q̄dam **Lyrici** dicti sunt **Sapphici** quos potissimum ipsa compit. **De** q̄ **Quidi**º secūdo de tristib̄º iquit. **Lesbia** q̄ docuit **Sappho** nisi amare puellas. Et de remedijs lib̄º 2.º **De** certe **Sappho** meliozē fecit amice. **Eius** opera maioz negligētia amissa sūt. **Amanit** at̄ **Pbaonē** cretēse: q̄ demū frustrata spe ex **Leucato** saxo se p̄cipitē dedit: atqz iterijt.

Rodopis meretrix mire pulchritudinis mulier hoc tpe floruit: que cū **Sopo** sicut **Herodot**º tradit captiua fuit. **Hec** i **Egyptum** deportata: et a **Saralle** **Sappho** germano (q̄ forte venale vinū eo e **Lesbo** deuexerat: maxia fuit redempta pecunia. **Cui** rei meminit **Sappho** soroz i epla ad **Pbaonē** cū ait. **Arst** inops fr̄ victus meretricis amore. **Multaqz** cū multo damna pudore tulit. **Tātas** vō **Rodopis** meretricio p̄stant opes: sicut docet **Pli.** 25.º liº vt apud **Aemphim** **Pyramidē** laudatissimā extrui fecerit. **Sūt** q̄ putent cum lauaret ablatū calceum ab aquila: et in caput regis fuisse delatum. **Cuius** augurio commot̄ rex fertur fuisse sc̄scitatū cuiº eēt is calceº: et cognita re **Rodopez** duxisse vxozem: hec **Strabo**. **Plini**º vō asserit **Sopis** fabulatoris p̄seruā et p̄tubernalē fuisse.

Pyndax **Thebanū** poetā his floruisse t̄pib̄º asserit **Eusebi**º. **Qui** teste **Quintilia** no in. x. de insti. ora. oīum **lyricoz** p̄iceps fuit sp̄s magnificētia: sententijs: figuris: beatissima rez verborūqz copia velut quodam eloquētie flumine. **Unde** **Horatius** i. 4.º carminum eum nemini merito credidit imitabilē. **Hic** p̄pter eius clarissimas virtutes a **Macedonie** regibus plurimum fuit dilect̄. **Mors** tñ eius nō vulgaris extitit: cū a diuersis: tū a **Gal.** maxio p̄scribit̄. cū eni i **Hymnasio** super gremio pueri quo vnice delectabatur d̄posito capite se quieti dedisset: decessit incognitus.

515 4686

Romanorum regum occasus.

Lucretia matrona **Romana** omnium pudicissima: et forma elegantiaqz clarissima. **Lucretij** **Spuris** **Romani** filia: et **Colatini** **Tarquini** vxoz anno nono **Baris** **Persarum** regis a sexto **Tarquino** **Tarquini** superbi filio per vim stuprata: p̄em et maritū p̄uocās presentibus et p̄pinquis. **P.** **Valerio** **Tolsci** filio: et **Lucio** **Junio** **Bruto** nobilissimis viris scelº et illatā sibi vim p̄ ordinē recitauit. **Tum** a patre et viro impetrata venia: acceptisqz ab eis dextris in fidē adniterū vlciscēdi: sine mora (vt **Quidius** ait) celato fixit sua pectora ferro. Et cecidit in

Rodopis meretrix

Lucretia Romana

Captiuitas

patrios sanguinolenta pedes. Et sequitur. Tunc quoq̄ iam moriens ne et p̄o
cumberet inhoneste. Resperit et hec etiā cura cadēris erat. Mortua itaq̄ Lu
cretia: cum pater et maritus occuparent in luctu p̄festim Brutus ipsius auicu
lus cultrum ex Lucretie vulnere extractū cruorem p̄ se ferentes fumens: ma
gna voce dixit: Per hūc castissimum sanguinem iuro me deinceps quacūq̄ vt
potero persequi Tarquinium superbū: et nec illum neq̄ alium Rome regnare
passurū. Tradito autē Colatino cultro oēs qui aderāt iurarunt: Brutū seruare
p̄ceptū: et sumptis p̄festim armis ad expugnandū regē Brutū ducem secuti
sunt. Et facto impetu Tarquinium regē cum liberis et vxore vrbe excluserunt:
eiq̄ imperiū abstulerunt. Qui pulsus etiam ex senatus populiq̄ romani sentē
tia perpetuo exilio relegari cum vxore et liberis iubet. Lucretia vero violēter
p̄pressa et si nullo adulterino maculata fuerit p̄sensu: quia in p̄claris eius laudi
bus dictum ē: duo fuerunt: et adulterium vnus admisit. Tamē (vt dicitur pater
Aug^o p̄ de ciuitate dei. c. 19° sentit) quia in se vltima fuit crimen alienu: alterius
sceleri addidit suū. Tarquinio igitur expulso romani reges defecerūt: cum ibi
regnum esset ab vrbe condita vsq̄ ad 67. olympiadem sub septem regibus
240. annis: quorum nomina: temporaq̄ hic sub Epilogo tradūtur.

Romano:um Regum Epilogus.

Romulus i an 38 Tull^o hostili^o 3 an 32 Tarq̄ni^o pri^o. 5 an 37
Numa p̄o. 2 an 41 Anc^o Marti^o 4 an 23 Seruius 6 an 34
Quibus supputatis fiunt anni. 240. Tarq̄ni^o supb^o 7 an 35.

Consules Romani instituuntur.

Rome post exactos reges. 78. Iudaeice captiuitatis āno. Varij vō perfarū regis
io. et p̄sexagesime prime olympiadis. L. Junius cognomento Brutus: et L.
Colatinus olim Lucretie marit^o primi p̄sules romani a p̄fecto vr̄bis ex p̄men
tarijs Serui Tulli creati sunt. Et hi primi p̄sules omnia iura iōiaq̄ insignia re
galia tenere: nisi q̄ fasces ambo nō habebāt ne romanis duplicat^o terro^r vide
retur. Verū Brutus tantūmodo collega p̄cedere fasces habuit. hac enī de cau
sa apud romanos annui p̄sules p̄stituti sunt: ne p̄ diuturnitatē tēporis magis in
solefcerēt: et alter p̄ alterū coerceret. Brutus vō populū romanū noue libertatē
cupidū ne regijs donis deinceps flecteret iureiurādo oēs astrinxit: quatinus
nemine Rome vnq̄ regnare permitteret. Inde haud multo post Colatinū q̄
romanis Tarquinioz nomē graue eet: a p̄sulatu abrogat^o: q̄ sumptis oib^o reb^o
suis cū tarq̄nijs reliquā vitā duxit. Brut^o vō ex comitijs. P. Valerij sibi colle
gā creauit: quo et adiutore reges eiecerat: s; cū Tarq̄nij rursus p̄ditionē ad i
periū aspiraret: et mlti (eoz s̄bortatiōe) cū filijs Brutū aduersus eoz libertatē
p̄iurassent: fraude dephēsa. Brutus d̄ filijs et religijs p̄ditorib^o supplicijū sūpsit:
p̄pter qd̄ qdā poeta egregi^o de eoz nece sic inq̄t: Matosq̄ p̄ noua bella mouē
tes. Ad penā pulchra p̄ libertate vocabit. Infelix vteūq̄ ferēt ea fata miniores.
Cincet amor p̄rie laudūq̄ immēsa cupido. Sūpta igit^o d̄ p̄ditorib^o pena Brut^o
cū collega se ad bellū tarq̄nijs inferēdū p̄parat: et i expeditionē vadēs cū i certa
mē vērū eet. Arūx Tarq̄nij fili^o p̄citato equo aduersus Brutū relū direxit: nec
min^o Brut^o ardētī aīo fit obulā et p̄certātes adeo se mutuis p̄fodere vulnerib^o
vt ambo trāssixis hastis mortui deciderit. S; Brut^o adeo paup̄ obiit: vt publi
co sūpto ad eū sepeliēdū op^o eet: qd̄ postea ei^o exēplo multi romanorū laudis auī
di pecunie cupiditate a se penit^o abiecerūt. Et tunc domi industria fuit: foris in
stū bellū: anim^o i p̄sulēdo liber. Quib^o reb^o ciuitas ip̄a libertatē adepta modico
tpe mirū i modū creuit: Mortuo itaq̄ Bruto eodē anno i eius locū sufficitur
Sp. Tercipitū^o: quo intra paucos dies emortuo Horatius Puluil^o i locū Lu
cretij s̄brogat^o q̄ cū p̄tifer postea eet (vt inq̄t Valer^o Maxi^o: et edē dedicaret:
ac i solēniū v̄boz m̄cupatione postez teneret mortuū filium audiuit. Qua ex re
nec manū a poste amonit: nec vultū a publica religione ad priuatū dolorē desle
xit: ne matris potius q̄ p̄tificis partes egisse videret. Hec igit^o anno p̄ Rome
gesta sunt: quo anno populo romano quinq̄ p̄sules p̄tigat habere.

4688 sii

Captiuitas

Publicola romanus Patricius: cui **P**ublico **G**alerio nomen ante fuerat expul-
 sis tarquinis una cum **B**ruto consul fuit in **C**olatini locum successus: qui com-
 missa pugna: in qua **B**rutus occubuit: de **T**arquinij exercitu quindecim
 milia et trecentos interfecit. **Q**ua victoria primus ex consulibus in curru qua-
 druigo inuectus triumphauit. **Q**ue res (vt **L**inius ait) pulcherrimum spe-
 ctaculum plebi sine ulla inuidia prebuit. **F**uit autem hic magne iustitie et equi-
 tatis vir. **Q**ui aliquando (vt **P**lutarcbus scribit) audiens ab amicis se a popu-
 lo improbari: quod domum habitaret sublimem: non egre tulit: sed nocte adhibi-
 tis fabris domum suam demoliri: et funditus euertere fecit. **Q**uod aspicientes ro-
 mani: et animi magnitudinem admirantes dilexerunt eum: domumque multo il-
 la ampliozem et excelsiozem edificauerunt. **T**antoque (eam ob rem) amore a po-
 pulo complexus est: vt potestatem quam vellet subrogandi sibi college sit conse-
 cutus. **Q**ui statim **L**ucretium **L**ucretie patrem sibi subrogauit: cui quod esset se-
 nior: fasces tradidit. **Q**uo paulopost mortuo **H**oratius (vt diximus) substituit
 tunc **T**arquinius una cum **P**orsena rege magno cum exercitu iterum **R**omam
 venit (Publicola secundo. et **T**ito **L**ucretio designatis consulibus) et conser-
 ta pugna cum romani in fugam versi essent: **P**ublicola cum subsidio pro portis
 occurrit: ac iuxta fluum commisso prelio diu hostium impetum sustinuit quo
 ad multis acceptis vulneribus in urbem reportatus est: sed auxilio **H**oratij de-
 fensa est urbs. **N**am stans ante pontem acriter arcebat hostem quoad socij post
 se pontem interrumpunt: sicque armatus in **T**yberim desiliens **T**yrreno telo
 fauci ad alteram fluminis partem tranauit. **I**mminebat igitur urbi **P**orsena alius
 thuscorum exercitus separam in agrum romanum impetum fecit contra quem
Publicola tertio consul factus pugnavit: quinq; milia thuscorum percreta sunt.
Tandem ob mirabile **M**utij **S**ceuole facinus **P**orsena pacem cum romanis
 composuit. **P**osteriori etiam tempore quarto consul contra **S**abinos bellum gef-
 sit: quos euestigio etiam oppressit. **U**nde populus romanus ex hostium spolijs
 mirum in modum ditatus est. **H**is optime ex sententia gestis (designatis post
 se consulibus) cum in omnibus eius vite partibus sanctissime vixisset. paulo
 post e vita discessit. **I**n cuius funere (vt **P**lutarcbus habet) quisque quartam sub-
 stantiarum partem contulit.

Dictature dignitatis institutio.

502 4797

Nono post exactos reges anno (vt **E**usebius habet) **R**ome noua dignitas crea-
 ta est. dictatura: et equitum magister: quod dictatori in omnibus obsequere. **S**ed quo anno
 quisque primus dictator: aut sub quibus consulibus creatus sit parum constat licet **E**use-
 bius predicto anno: et largum dictatorem primum et **S**p. **C**asium magistrum equitum scri-
 pserit. **I**nstitutus est autem dictator: vt auctoritate et potentia contra hostes consules pre-
 deret eo maxime: quia **P**orsena rex **M**utij (ea ciuitas thusca erat) armis **T**arqui-
 niu superbum reducere conatus est. **Q**uod ne fieret dictator obstitit: sed pace perfecta in
 amicitiam populi Romano summis receptus honoribus ac donis magnificentissimis di-
 scessit. **E**oque tunc cesu **R**ome habitato inuenta sunt hominum centum viginti milia.

Alexander **M**acedonum decimus rex: vigesimo octavo **B**arij regni anno **M**a-
 cedonibus regnare cepit: et regnavit annis. 43.

Coriolanus Patricius romanus: cui **C**. **M**artio **A**nna nomen fuit: bellator egregius
 his temporibus a romanis summo in honore propter virtutis sue prestantiam habitus est. hic
 vt **P**lutar. scribit ab ineunte pueritia ita corpore exercuit ad omne pugne genus: vt cur-
 su pagilis in capiendo: pugnandoque ineluctabile pondus habuerit. post exactum **R**oma
Tarquinium adulescentulum adhuc priam meruit stipendia: quod cum romanum in bello succubere
 videret inspicere dictatore: eo prius protecto irruente perdidit hostem: quod ob rem illum ipator
 quercia corona donauit: quo honore stimulat: ipse sibi fortitudinis emulatione pro-
 posuit. **C**umque multa pro id tempore romanum decertauerit bella: e nullo sine corona aut premio
 discessit. **R**eteris enim virtutis finis erat gloria: huic vero glorie finis minima erat letitia.
Nec sibi honorem magis aliquid ducebat: quam vt cum coronis ornatum aspiceret mater.
Eo igitur tempore bellantibus romanis aduersus volscos ad **C**oriolorum oppi-

Captivitas

dum & commissa pugna: cum romani retrocederent: ipse cum paucorum manu per uolans: prostravit oes qui secum conserere ausi sunt: repressoq; aliorum impetu pallantes usq; ad portas fugat: & paucis sectantibus portas irrupit: ubi incredibile fecisse certamen traditur. Redacto etiam in potestatem oppido cum pecunias oblatas, p. parta victoria spreuisset. Coriolani cognomen ei decretum est. Paulopost petente eo consulatum: ostenditq; cicatrices quas p. tredecim annos bellator egregius exceperat: cuncti uirtute eius venerabant: deq; eo consule designando mutuos inter se fecere sermones. Instante tamen comitiorum die (ob malivolentiam plebee multitudinis) denegatus est consulatus: qua iniuria lacessitus ac plebi infensus discessit. Non multo post a tribunis accusatus perpetuo mulcratur exilio. At ipse statim cum Tullo Volscorum principe se coniungens dux belli efficitur: statimq; contra romanos bello suscepto: eorum agrum inuasit: ac maximam adeptus est predam. Deinde circeum romanorum coloniam capit: & depopulatis latinorum finibus: multos contra se arma ferentes recepit. Postremo lata de eius reditu rogatione: cum intellexisset plebem denuo sibi fore aduersatam: stimulatus ad celias fossas (quadraginta ab urbe stadiis distantes) castra locauit. Romani timore perterriti. primo legatos: secundo sacerdotes. tertio Voluniam matrem mittunt promittentes liberum in patriam reditum. Tum cum dura legatis ac sacerdotibus respondisset: matris precibus motus: Volscos ab obsidione remouit: propter quod Tullus odio inuidiaq; stimulatus Coriolanum neci dedit.

Tribunatus officij institutio.

Rome. xviiij. anno post exactos reges: populus a patribus (seditione facta) discessit: motusq; Auentinum armis obtinuit: ubiq; multis diebus sedit: cumq; libertate obstinato clamore peteret oratione Demetrii Agrippe presertim eloquentie uiri: & populi animi mitigati sunt: & tribunus plebis. aliaq; iura sibi a patribus concessa sunt. erant autem tribus plebis: quasi proprii iudices ac defensores: quibus populus a patribus & a senatu protegebatur. Sed dictator omnibus maior erat: cuius potestas non annualis: sed quinquennialis erat. Agrippa uero Demetrius eo anno quo inter patres & populum pace posuit: cum omnibus carus esset ex peste moritur: quo tempore ea pestis & grauis fames adeo romanos attriuit tam in hominibus quam in iumentis: ut Volsci quod ad tertium usque lapidem ab urbe pabulabundiam uenerant: neminem (ut Linius scribit) iouium haberent.

4705 494

Fabiorum clarissima ac potentissima familia romanorum hac tempestate. C. Horatius: & L. Demetrius consulibus propriis sumptibus bellum contra ueteres sumpsit: in quo teste Lio sex supra trecentos milites patricij ordinis uiri ex eadem familia referuntur interempti. Que clades fabiorum familie exitium fuit: uino distaxat. prope impubere superstitie relicto: in quo ipsius familie genus tantummodo remansit. Quis postea bello: domusq; reipublice maximo fuit adiumento.

Quintus Minucius romanorum dictator: de quo diuus pater Augustus quinto de ciuitate dei. c. 19. meminit his temporibus cum agriculture operam daret a se natu rogatus puluere ac sudore absterfo dictaturam inuitus suscepit: qui collecto confestim exercitu una cum Lucio Tarquinio equitum magistro non modo romanos hostibus obsessos liberauit: sed & hostium quoque exercitum fufum captum: uinctumq; Romam perduxit: & predam omnem: quam ex hostibus abstulit: militibus distribuit. Ipse autem sexto post decimo die sponte dictatura abdicata ad agriculturam rediit.

Uiri doctrinis excellentes.

Democritus Abderites philosophus p. hoc tempus (Eusebio teste) claruit. Qui ut Hero. i. c. 1. placet quosdam magos & caldeos prius audierat: a quibus adhuc puer theologia & astrologia optime didicit. Deinde ut Geometriam perciperet: in perfidem & ad mare perrexit. Post ad cognoscendas diuinas res in caldeam: atthenasq; se transtulit: ubi a nullo cognitus est: cum ipse Socratem ibi cognosceret. Tandem in patriam reuersus a fratre: cui substantiam suam reliquerat summa cum inopia nutritus est. Nam in hortulo suo iuxta urbis muros ad preplendas rerum naturas se praxit. Et ut nature secreta subtili rimari posset: sicut Cicero. 5. tuscul. questionum refert sibi oculos effodit. vixit annos. c. & ix. de cuius morte varie auctorum

4710 489

Captiuitas

sunt opinionones: de eius sententijs hanc optimam habem⁹. Conuenientius est ut pietate i tuo serues: quam luxum i alieno suscipias damnum: parcitas necessitatis remedium est: et medicina damorum. Scripsit hic de medicina: de naturalibus: de carmine: de Homeri versibus: de poetis: de venustate carminis: de agricultura: de moralibus: et de multis alijs: que a Laer. traduntur. vni et legendum pre ceteris esse nonnulli putarunt. Sex vero Democritus Laerti dixit: quorum primum hic. Secundum Chrysippus: qui fuit musici: et huic temporaneus. Tertius sculptor. Quartus qui de templo Diane Ephesie scripsit. Quintus poeta: qui epigrammata edidit. Sextus Pergameus orator insignis.

Heraclitus philosophus Asiaticus cognomento Scotinus hoc ipso tempore (ut Eusebio placet) in prelio fuit: cuius libri adeo obscuri sunt: ut a philosophis vix intelligantur. unde et propter obscuritatem Heraclitus dictus est tenebrosus. Hic cum i ultimo vite a discipulis quereret: ut notabile quicquid in medium proferret: nihil respondit: sed digitum voluens significabat omnia inferiora i continuo motu esse. Eschilus poetam tragicum cum superioribus floruisse Eusebius dicit: qui ut Horatius i poetria ostendit plurimum tragediam exornauit. Unde et Quintilianus de eo sic ait: Eschilus tragedias primum in lucem protulit: sublimisque et grauis ac grandiloquus sepe usque ad vitium: sed rudis in plerisque: et incopositus est. Eius morte Valerius tradit non vulgatum extitisse: qui cum in aprico loco soporatus esset: et aquila testudine in aera leuasset: quo super lapidem quicquam demissa frangeret super Eschili caput (quod propter caluicem lapis aquile videbatur) eam cadere permisit: propter quod vulnus vitam amisit.

Xerxes

485 474

Xerxes Persarum regis ex Atossa filius. quintus persarum rex centesimo quarto iudaice captiuitatis anno. i. primo septuagesime quartae olympiadis anno persis regnare cepit: et regnauit annis. 20. paterne crudelitatis et seuitie etiam successor fuit. Qui cum graue bellum acturus esset. Dithio viro nobili petenti vnus e quinque filiis sibi relinqui. Respondit ut quem vellet eligeret: moxque a patre electum in duas partes scissum ab utroque vna latere posuit. Et cum hac victima lustrauit exercitum. Hic suscepto imperio multis bellis etiam non lacessitus fortissime quidem remp. licet laboriosissime quasi usque in finem gubernauit. Sed recepta tandem Egypto: que a patre defecerat refertus omnibus copijs donisque fortune: non equitatu: non pedestribus copijs: non nauibus plurimis: non infinito auri potere potest fuit. adeo delitijs abundabat: ut primum proposuerit quod nouam voluptatem inuenisset: Cumque vniuersa Asia ei parum esset grecie bellum intulit. Et ut Herodotus historicus ait: Cum quinquies mille milibus: et ducentis octoginta duobus milibus hominum (que incredibilia videntur) terra: marisque totam inuasit greciam. et cum mille ducentis nauibus potestatem i bellesponto mari struxit: quod Lucanus in 2. terigit dicens.

Tales fama canit tumidum super equora Xersem

Construxisse vias: multumque pontibus ausus

Europamque Asia: festumque admoit Abydo

Incessitque fretum rapidi super bellesponti

Non enim zephyrumque timens: cum vela ratesque

In medium deferret arbon. Xerxes igitur tanto fultus exercitu greciam intravit: Athenas incidit: et infinitas strages edidit. Sed non ita multo post Leonide Spartanorum ducis solertia optum ei introitus. Breue terribilis extitit: non discessus turpis et fedus fuit. Nam Leonida cum sexcentis viris terrestri prelio castra quingentorum milium rupit: i quo Xerxes duobus acceptis vulneribus fugiens maris fortunam expiri statuit. Unde cum Themistocle Atheniensium duce per ta nauali pugna multis nauibus captis: multisque demersis vniuersus Xerxes exercitus i fuga usus est. At ipse rex: qui prius mare nauibus strauerat i piscatoria scapha vix trepidus aufugit: ac i regnum se recipere coactus est. Unde bello infeliciter gesto suis preceptum esse cepit. Ac sic ab Artabano eius prefecto spe regni potiundi adducto interfectus est.

Virum doctrinis excellentes.

479 470

Themistocles Atheniensium philosophus: et naualis belli dux his temporibus tanta scientia quam rei militaris gloria inclutus et clarus fuit: cuius quidem consilio prudentiaque illa

Xerxes

celeberrima victoria parta ē: quā atbeniēses maritimo plio superiores euasere superato Xerse: q̄ mille ⁊ ducentas sex naues ⁊ tra atbeniēses struxerat: cū centū tū atbeniensū essent triremes. **Hic** (vt **Plutarchus** scribit) cum adhuc puer eēt animi plenus ac spūs: natura prudēs magna semper atq; eximia cogitabat. **Mā** cū ei a disciplinis percipiēdis animū relaxare licebat: nō ludis aut inertie: sed cogitādis orōnibus: ⁊ ponēdisq; sese dēdebat. **Lupiens** vero auiditate glorie incēsus sibi vrbis principatū vēdicare: fertur cytharistā q̄ tum colebat: summo studio rogasse: vt apud se artem exerceret: quo domū suam multi frequēta rēt. **Eoq;** modo principatū obtinuit. **De** eius autem magnanimitate scribit: q̄ cū ad uisenda interfectoz corpora p̄sisset: qui ex persis erāt: vt armillas ⁊ toques abiectos asperit: p̄teriens ip̄e amico qui eū sequebat: **Lollige** tibi inquit **Tu** enim nequa q̄ **Themistocles** es. **Hic** itaq; admirāde v̄tutis i oī re vir fuit: adeo vt nemo sibi anteferat: vel pauci pares putent: quia de instantib⁹ q̄busq; verissime iudicabat: ⁊ de futuris callidissime conijciebat. **Verum** licet totius patrie: totiusq; grece salus fuerit: tamē pditionis facto accusatus ē: ⁊ e ciuitate elect⁹ ad persarū regē hostē p̄fugit: a quo summo in honore habit⁹ ē. **Hemū** cūz quintū iam ⁊ sexagesimū annū absoluisset epoto veneno interiit

Leonida nobilis **Spartanorū** dux hoc ē tēpore multis v̄tutibus admirand⁹ habetur. **Qui** nō modo mirāda ⁊ tra **Xersem** egit ei⁹ exercitū cū sexcētis viris perfringendo: s; ēt pene incredibilia apd grecos s̄m **Herodotū** li⁹ 7° operatus fuit: cuius genealogiam ab **Hercule** descendisse **Herodotus** tradit.

Aristidē philosophū atbeniēsem virū vtiq; discretissimū per hec tēpora floruisse **Cicero** i tertio de offi. tradit. **In** eodē quoq; li⁹ de **Aristide** ait: **Q;** cū **Themistocles** i p̄cione atbeniēsi dixisset se habere p̄siliū salutare reipu. s; illud scire nō opus eē postulauit: ut aliquē e populo darent: cui tale p̄siliū p̄municaret. **Factus** ē autē **Aristides**: cui ille dixit posse lacedemonioz classez clam incēdi. **Quo** facto eoz opes frangerent. **Quod** audiēs **Aristides** in p̄cionem magna expectatione venit. **Dixit**q; vtile esse **themistoclis** p̄siliū: sed minime honestū. **At** beniensis vero qd̄ honestū nō esset: id nec vtile quidē putarūt. **Grat** enim **Aristides** nū omnis v̄tutis: tū iustitie i ijs: que ad cōmunē referunt vtilitatē: ex q̄bus iusti nomen assecutus est. **Huius** **Plato** tantum tribuit: vt p̄e ceteris clarissimis qui atbenis claruerunt eum solum laude dignum censuerit: q̄ solida ⁊ expressa virtute ad rempublicam se contulerit. **Serunt** hunc ita ino pem mortuum esse vt suo sumptu efferrī ad tumulum nequiuert.

475 474

Pythagoras philosophus cognominatus atheos. i. negans deos (teste **Eusebio**) bis tēporib⁹ agnoscit. **Qui** sicut **Cicero** refert li⁹ 5° de natura deoz: cūz **Samo** thraciā venisset: atq; ei quidā dixisset: **Tu** qui putas deos humana negligere: **Mōne** aduertis ex tot tabulis pictis: q̄ multis votis vim tēpestatis effugerint: in portumq; salui peruenerint. **Ira** sit inquit. **Illi** enim nunq̄ picti sunt: q; naufragia fecerunt: in mariq; perierunt.

Sophocles atbeniēsis poeta tragicus: ⁊ ip̄e tēpora hec ingenij sui opera publicā do illustriora reddidit. **Unde** ob ingenij sui magnitudinē **Cicero** in p^o de diuinatione ipsum diuinū poetam appellauit: de quo **Virgili⁹** **Augusto** alludēs in buccolicis ait: **Sola** sophocleo tua carmina digna coturno. ⁊ vt scribit **Galerius** li⁹ 9° **Ultimis** vite sue diebus: cū iam p̄pe centesimū attigisset annū: **Tragediā** quandam miserat i certamine ad iudicium p̄ eritorum: dūq; ancipitis certaminis sententiam expeteret: **Intellexit** iudicatum fuisse: q̄ ipsa vna sententia victor esset. **Quo** audito p̄e gaudio expirauit.

Eurypides cretēsis poeta similiter tragicus: ⁊ ip̄e his tēporibus inter oēs ei⁹ generis clarissim⁹ fuit. ⁊ hoc ei nomē impositū fuisse **Priscian⁹** dicit: q̄ ea die natus ē: q̄ atbeniēses cū persis i **Euripo** bellū gessere: cui⁹ p̄geniē ⁊ vitaz: mortēq; nō vulgare (q̄ a canibus laceratus est) **Selins** li⁹ 17° noc. at. scripsit.

Xeus **Heracleotes** (vt **Eusebius** habet) maximus ex etate pictor: fuit: ex cuius imaginibus quas plurimas inuitatus fecerat lauacrū bizātinoz appellatū alij

Perfes

arbitrabant: qui Plinio teste li. 35. peniculū ad magnā gloriā perduxit: opesq̄ rātas acquisiuit: vt institueret donare opera sua: eo q̄ nullo precio satis digno permutari posse diceret. Pinxit aut̄ vt et Plinius inquit puerū vuas ferentē ad quas cū aduolarēt aues: processit iratus operi: et dixit vuas melius pinxit: q̄ puerum. Nam et si hunc consumassem: aues ipse timuissent. Idem etiam secundum Quintilianum ymbrarum inuentor̄ perhibetur.

Parrasius pictor̄ Ephesus (teste Plinio) hac etate summus fuit: qui vt idē auctor̄ profequit̄ primus Symetria picture dedit: primusq̄ argutias: vult̄ elegātiā: capilli vetusto more: p̄fusi artificiu: i lineis extraneis palmā adept̄: qd̄ rāz et in successu artis compertū ē. Idē descendisse cū predicto Jense in certamen ab eodem auctore tradit̄. Et cum Jensis detulisset vuas pictas tanto successu: vt scenam aues aduolarent: ipse detulisse lynthcum aubus pictu: traditur: ita veritate representatis: vt Jensis alitum iudiciū efflagitaret. Sed tandem remoto lyntheo: et ostensa pictura: atq̄ intellecto errore palmam ingenuo pudore concessit Parrasio: quoniam ipse aues sefellisset.

Pontifex. 3.

Elisaphatb tertius hebreor̄ potifex Joachim patre hoc tēpore defuncto ad potificatus apicem p̄motus sedit annis. 32. Vir certe tāto honore et p̄ncipatu dignus: q̄ sua diligētia ab Artaxerse persarū rege absolutiōe ab annonis vectigalib̄: tributisq̄ p̄ ministris et tēpli sacerdotib̄ obtinuit. Postea q̄ p̄terea ab eodē impetrauit amonēdi: et p̄stituēdi iudices trāslumē ac p̄niēdi p̄tumaces. Ibidē etiā postea q̄ ieiuniū: et dei legē filiis Israel: q̄ ad eum visitationis et eruditōnis gratia conuenerant p̄dicasset: cū bona eorum gratia discedēs Hierosolimā tandē peruenit: vbi diuino intentus cultui duodecim sacerdotes p̄batissimi viros delegit: qui vasa domini et munera: que rex honoris grā tēplo offerebat summa cū diligētia p̄seruarent. Veritus in via ducatu a rege expetere eo q̄ manum domini super illos esse: qui eum publice querunt p̄dicasset.

Artabannus.

465 4734

Artabanus sextus persarū rex. i. 4. iudaice captiuitatis: et terio septuagesime octauē olympiadis anno persis regnare cepit: et regnavit mēsis septē q̄ p̄ anno p̄putatur: hic trucidato Ferse rege: cū essent ei duo filij Baris et Artaxerxes iuniorē in Baris maioris necē sollicitauit: affirmās illuz patrē p̄p̄riū obrūcasse. Bagabafus aut̄ huius sceleris p̄sciū Artaxerxi filio rē postea oēs prodidit. Quo audito mox populū p̄uocat: et oēs armatos corā se venire iubet: tanq̄ numerū militū recēsurus. Atq̄ euz Artabannus inter ceteros armatos astritisset. Artaxerxes simulat se breuiorē loricā habere q̄ deceret: iccirco iubet Artabanū secū p̄mutare: ipsumq̄ sic nudatu: iuestigio cū septē filijs iussit trāsfodi. Et ita Artaxerxes egregius adolescēs cedē patris: necq̄ fratris et seipm̄ ab insidijs vindicauit. Hic Artabanus (vt Herodotus tradit) fuit Histaspis filius: et frater Baris atq̄ Fersis patruus: q̄ graui oīone eidē dissuaserat bellū p̄tra grecos arripere: de quo Iustinus in. 3. li. et Herodo. in. 7. tractauerūt.

Artaxerxes.

464 4735

Artaxerxes q̄ et Lōgimanus cognominatus. 7. persarū rex. i. 5. iudaice captiuitatis anno. i. quarto septuagesime quarte octauē olympiadis anō Artabanno patruo magno obrūcato regnavit persis annis. 40. Hic omnium hominū pulcherrimus fuit: nisi q̄ tāta erat brachioꝝ longitudine: vt genua p̄tingeret. Unde Lōgimanus dictus ē. Hic tributa prim̄ persis instituit et maximā impensam auri atq̄ argētī i edificijs p̄stituit: vbi et tributa: que exigebat recōderet ad bene administrate rei monumentū. Idē pacis amator et p̄seruator fuit: et iccirco ab omnibus amari p̄meruit: de quo Iustinus in tertio: et Herodotus in septimo libro mentionem faciunt.

Perdices yndecimus Macedonum rex quarto Artaxerxis regis anno Macedonibus regnare cepit: et regnavit annis. 28.

Decem viroꝝum Rome electio.

Duodecimo Artaxerxis regni anno. L. Beneuius. et P. Sextilio Capitolino cōsulibus Romanis placuit quod imperium consulare cessaret: et p̄sulū loco decē viri deligerētur: per quos sine p̄uocatione ciuitas omis regeret. Leta eius ma

Artaxerxes

gistratus tēpora (vt **L**iuins ait) nimium luxuriare: et citius lapsa res ē: quā post annum exacti sunt. Quippe cum primū creati sunt: imposito sine Tribunitie potestati: et omni plebis sublato presidio: totū magistratus regimen penes **A**pium **C**laudium summum inter eos constitutum fuerat. Deceuerant enim inter se: vt vnus tantū fasces deferret: et hoc insigne regium in orbem sua quisq; uice p omēs iret. Sed subito mutato consilio cū duodenis fasces oēs pdiere. Decem quippe regū species erāt: q̄ factus magnā indignationem patrū et plebis in se excitauit. vñ et nimium luxuriātes: et nefanda facinora indies magis ac magis perpetrātes ab vniuerso ceto vnanimīter magistratu abrogati sunt: et q̄ maxime ob scel⁹ gestū dignitatē sicut reges amiserunt. **M**ā **A**pūs **C**laudius inter eos summus i plebeā virginem **L**ucij virginēij viri optimi filiā: qui in **A**lgido ordinez ducebatur stuprandū animū duxerat. Quam cū nec prece: nec precio ad eaz pertingere posset: ad crudelē vim animū puerit. Unde cuiā clienti suo negociū dedit: vt vginem diceret esse seruā. Qui puella in forum venienti mox manus iniecit dicēs eaz seruā esse suam: ac illū sequi iubet. **P**auida vō puella clamādo liberata ē. Sed assertor ad tribunal **A**pij puellā in ius vocat: ptestans suā eē. At puellē pater vidēs ab **A**pio sibi vim inferri: illam corā iudice **A**pio adductā (ne in seruitutē redigeret) cultro trāsuerberauit: cuius rei causa populus in furorem vsus. x. viros ab officio defecit. et **A**pūs in carcerē pectus mortē sibi psciuit.

Leges Duodecim tabularum.

Romani cum hucusq; legem nō haberet: magnaq; inter tribunos ac psules d le gillatore foret disceptatio. tertio decimo regni **A**rtaxerxis anno. octogesima vtro secūda olympiade legatos miserunt: qui nō solum ab atheniensibus **S**olouis leges obtinerent: verū etiam ex alijs **G**recie ciuitatibus mores ac instituta perferret. **A**theniēses vero: vt i. ff. de origi. iu. in glosa ad uerbum habet: cupiētes experiri: an **R**omani eorū legibus digni putarentur legisperitū cum decem tabularum lege **R**omanū legauerē: qui **R**omanorum sapientia periculum faceret. **Q**uod cū animaduertissent **R**omani: quendā delegerūt insanum: hac sane ratione ducti: vt si forte atheniēsis sapientior eēt: et cū **R**omanis q̄ insanum vī cisset: psusus videret. **C**um ergo atheniēsis legatus **R**omanū insanū perbene gne suscepisset philosophoz more vnum dūtaxat digitum erexit: quo plane significaret vnam esse diuinitatis rationē **R**omanus existimās **A**theniēses ad eruendū sibi digitū erexisse duos ilico erexit digitos: quibus ambos ei effossum rus eēt oculos. **A**t cum atheniēsis romanū melius intellexisse arbitraretur: vt omnia. s. nuda et aperta diuino pspectui declararet: volā ei manus ostēdit. **U**bi vero romanus palmam cōspicatus est: ea se alpha ab illo cedi velle putauit: et quasi graniori ictu ipsū percussurus esset: manū statim contraxit in pugnū: idēq; cum atheniēsis romanum significare voluisset: qd̄ deo omnia quasi sub pugillo contineat: ad iudicauit romanos atheniēsiū legibus satis esse dignos. **A**c sic ab eodem legibus traditis decē tabularū; romani duas addiderūt. **U**nde et postmodum illa decem tabularum famosa emanauit: vt habetur in corpore iuris. ff. de origine iuris in glosa.

Tribuni et Ediles Rome creantur.

Tribuni plebis et **E**diles sexto decimo regni **A**rtaxerxis anno **R**ome (consulibus eiectis) creati sunt. **Q**uod quidem tribunatus officium: et si magistratus dignitatem non haberet maximi tamen momenti in republica fuit. **Q**uipe sicut **P**lutarchus in problematibus ait: **T**ribuni sicut ceteri magistratus purpura non utebantur: quia tribunatus magistratus non erat: et nec lictores habebāt: vel ius dicituri in sella curiali sedebant. **E**dilis autem alium habebat gradum: quia vt **C**icero testatur idem fuit q̄ urbis curator.

Viri disciplinis excellentes.

Aemīaz bebreum **A**rtaxerxis temporibus floruisse cōstat: qui preter doctrinā singulārē et sanctitati magnā ēt apd̄ eundē regem psecutus ē grām et laudē. **M**ā et **S**arij eius **A**rtaxerxis pincerna fuit: a q̄bus vna cum reliquis desolationem

Artaxerxes

templi & Hierusalem lamentatus epistolas ad trans flumen principes obtinuit
q̄ ei tanq̄ legato ex latere misso omnimodam obedientiam & honore deferret:
sibiq̄ mandavit p̄o sua edificanda vrbe de impendijs prouideret. Qua aucto
ritate fultus: multis principibus adiutus sacerdotibus etiam alijsq̄ compluri
bus impensis suffragantibus intra duos annos & quattuor menses portas ex
truxit: & vrbe menibus sepuit: operarijs (vt sacra eius habet historia) vna ma
nu lapides ponentibus: & alia contra infestos hostes gladium tenentibus. Ex
pleto tandem opere ad regem p̄o gratis exoluendis redijt: a quo mirifice euz
laudatus esset: cum bona eius gratia ad p̄ponendos mores labefactatos in He
rusalem iterum reuersus est: vbi admodum senex legem dei intermissam & sab
batum oblitteratum ita accurate: seruenterq̄ exemplo & doctrina refarcire cu
rauit: vt post parum temporis meliorem ciuitas faciem preserferret. Ipse vero
vbi a negocijs regijs vacuus fuit: aliquid semper quod ingenium saperet edi
dit. Unde & librum nominis sui titulo prenotatum scripsit: & bibliothecam pul
cherrimam extruxit: qua perfecta spiritum emisit.

Esdra sacerdos & propheta vir elegantis accuratq̄ ingenij ac memorie incō
parabilis: huius Artaxerxis regis imperium insigne reddidit. Hic Sarei filij
Sarei ex tribu leui: & Aaron filius fuit: qui vna cum reliquis (vt prelatuz est)
ad instaurationem templi ad Hierusalem auxilio fuit: & propterea adiutor in
terpretatus est. Hic omnem legem deperditam sola memoria instaurauit: & re
paratam in gradu ligneo populo recitauit. Quo exemplo etiam ecclesia Chri
sti euangelium super gradus legi: & proclamationes fieri constituit. Hic eti
am p̄ter legem: quattuor libros docte ac copiose edidit: quos diuus Hierony
mus in vnum volumen coartauit: dicens tertium & quartū inter Apocriphos
codices esse connumerandos. Qui Esdras propheta circa finem imperij arta
xerxis: vbi ea peregrisset: que ad optimum doctorem & sacerdotem pertinebant
in extruendo templo ornandoq̄: tum etiam in docendo: admonendo: castigan
doq̄ eo anno: quo & Neemias migrauit ad dominum: qui vt sanctus habitus
est: celebraturq̄ eius dies tertio idus Julij. Hucusq̄ hebreorum scripture an
nales temporum continent. Ea vero que post hec apud eos gesta sunt: de libro
machabeorum & Iosephi exhibebimus: qui omnem historiam deinceps vsq̄
ad romana tempora profecuti sunt.

Anaxagoras philosophus etiam hac etate in Clazomeno Assie inclutus fuit: q̄
cum diues admodum esset studendi desiderio patrimoniū omne suis concessit
hic cuidam dicenti: Nonne patrie tibi cura est vlla? respondit: Mibi patrie
cura est: & summa quidem: atq̄ digitum celum versus extendit. Cum autem
post multa tempora: vt Galerius li: 8: scribit reuersus suas possessiones deser
tas vidisset ait: Non essem ego saluus nisi iste perissent. Interrogatus aliquan
do ad quid factus fuisset: Ad contemplandum inquit solem & lunam & celum.
Scripsit autem multa de motu celi: de cursu syderum: & de natura rerum. vixit
annis. 72. In carcere deniq̄ ab atheniensibus positus cū multa squalidus eēt
inedia epoto veneno interiit: quia solem lapidem ignituz dicebat: quem illi p̄
deo colebant.

Empedocles philosophus atheniensis: & ipse his temporibus laudatur: q̄ adeo
canendi peritia p̄ditus erat: q̄ cum eius hospitem iuuenis quidam furibun
dus innaderet eo q̄ patrem eius accusatione dānasset ita dulciter canendi mo
dum dicitur inflexisse: vt iuuenis iracundiam temperarif. Huius autem legif
hanc fuisse sententiam. Tria sunt inquit in tota reruz varietate. s. affluentie mo
bilis p̄temptus. Future felicitatis appetitus: & mentis illustratio. Quoruz p̄i
mo nihil honestius: Secundo nihil efficacius: Tertio nihil ad amboz p̄p̄dio
sam adeptionem efficacius: hic descripsit deuz sic: Deus est spera: cuius centrū
est vbiq̄ & circumferentia nusq̄ arbitratus: deniq̄ animas immortales se incē
dijs dedit: vt. ff. habet. de iniusto rup. testa. l. si quis filio. §. q̄. si q̄s tedio vite.
Parmenides philosophus athenicis cū his floruit: q̄ hominum p̄fortia fugiens

Empedocles

Artaxerxes

Gorgias philosophus natione siculus **Empedoclis** discipulus his temporibus teste **Eusebio** floruit: qui **fm** **Pliniū** li. 34. primus hominū aureā statuā & solīdam delphis in tēplo statuit. 80. circiter olympiadem: tantus erat tradende oratorie artis questus.

Seneca **Citbeus** pbūs hac tēpestate insignis habetur: hūc **Laertius** dicit: adhuc paruulū p̄suluisse oraculum: quo pacto optime viuere posset. **Respōsumqz** accepisse: q̄ oporteret legere magno studio antiquorū libros. **Quapropter** **Cratini** philosophi familiaritate hoc modo vsus ē. **Purpurā** ex phenice mercatus est: & **epyrrea** aduectans naufragiū fecit. **Qua** iactura testis effectus **Athenas** ascēdit: sed itqz penes librorū venditorē: legente aut illo tertiu **Xenophontis** p̄mētariorū delectatus ē illo: & iam letior sciscitari pergit: vbinā eiusmodi viri morarentur. **Opportune** tūc **Cratinus** p̄teribat: digito illū ostendēs: **Hunc** inq̄t sequere. **Et** ex eo **Cratini** auditor factus ē: & aliquādin illū audiuit: quo tēpore cum scripsisset de repu. quidā iocantes dicebant in cauda canis illū scripsisse. **Seneca** alius fuit stoicus q̄ floruit olympiade. 124. hoc est tēpore **Ptolemei** philadelphī quē dicūt gracili corpore: statura procera: & atra cute fuisse. **Unde** illuz **Crisippus** palmitē egyptiuz vocabat. **Crura** habuit turgida: & imbecilla atqz infirma: fuitqz vna cū **Cytbeo** philosopho stoice secte auctor: quorū sententia fuit: posse oēs perturbationes e mētib⁹ hoīuz eradicari. **Et** hoc idē senserūt veteres academiae. **Horum** igitur stoicorū sentētie he precipue fuerūt. **Id** summuz bonum est: qd̄ honestum ē. **Nihil** deest ad recte viuendum ei in quo virtus ē. **Stultus** fm eosdem omnia vitia habet: sed nō in omnia natura pronus ē. **Hic** aut summo in honore apud atheniēses habitus ē: adeo vt vrbis clauē apud illuz deponerentur: & corona aurea: eaqz imagine ab atheniēsis post mortē honorat⁹ sit. **Scripsit** multa & varia: vt dicit **Laertius**. **Suerunt** autē octo zenones. **Primus** hic. **Secūdus** de quo supra dictū ē. **Tertius** rhodius. **Quartus** hystoric⁹ q̄ **Pyrrhi** res in Italia gestas scripsit: epithomaz romanoz & cartaginēsiuz rerū. **Quintus** **Arysippi** discipulus. **Sextus** medic⁹ acute intelligētie. **Septimus** grāmaticus: cuius epigramata feruntur. **Octauus** sydonius philosophus **Epycureus** q̄ de regno scripsit: de repu. de nuptijs: de impietate **Thieste**: de amoribus & p̄mentarios in leges **Platonis**: qui sunt libri septem.

Socrates philosophus atheniēsis **Arbelai** discipulus: magisterqz **Platonis**: & primus ethice inuentor: his temporibus fm **Eusebium** floruit: hic vltimas terre regiones ad acquirēdā sapientiā perlustrauit vsqz ad senecturē. **Et** quia ad discendum semper se pauperem credidit: ad docendum fecit se locupletem. **Et** licet sapientissimus esset: se tñ nihil scire reputauit. vnde sepe illud dicebat: vt **Hieronymus** ait ad **Paulinū** hoc vnum scio qd̄ nescio. **Adeo** autem studiosus fuit vt inq̄t **Seneca** ad **Aucillum**: q̄ ad p̄ponendos corrigendosqz mores vniuersam philosophiam inflexisse dicatur: & hanc summam philosophiam esse dicebat: bona a malis distinguere. & **Tulius** in tuscu. questionibus dicit q̄ **Socrates** philosophiam e celo euocauit: & in vrbibus collocauit: & coegit de vita & moribus: rebusqz bonis & malis querere. **Isidorus** 2. ethicoz li. dicit: **Ethicā** **Socrates** primus ad corrigendos p̄ponendosqz mores instituit atqz omne studium eius ad bene viuēdi disputationem perduxit: diuidēs eam in quattuor anime virtutes: prudentiā. s. iustitiā: temperantiā: & fortitudinem. **Aristoteles** vō in methaphisica de eo sic inq̄t: **Quia** philosophatus ē circa rerū naturas vidēs circa naturalem scientiā magnā difficultatē eē: p̄uertit se ad mores: quē **Plato** eius discipulus in multis est secutus: qui ab **Aristotele** secūdus **Socrates** dictus est: **Fuit** quoqz **Socrates** mirabilis castitate: iustitia: alijsqz virtutibus: ita vt propter virtutem heroicā eminentiā eum vltra hominē et philosophi pronunciarent. **In** sigillo **Socratis** vt dicitur: sic erat scriptuz: **Amicus** hominis est sapientia eius: **Inimicus** vero hominis est stultitia eius: **Huius** multe fuere sententie: quarum hec preciosissima censetur. **Age** sic alienum: vt tuuz non obliuiscaris negocium. **Et** qualis vis videri: talis esto. demum accusatus

*Socrates multis vrbibus
p̄p̄t*

Artaxerxes

q̄ derideret quercū canes: z byrcos eē deos: quos atheniēses colebāt in carce-
re cōiectus ē: vbi mirabiles cordis p̄stantiā se habere ostendit. Nā neq; carcer:
aut mors eius vultum seu animū mutare potuerūt. Tandē veneni poculo de-
functus ē: cuius mortē **Quidius** in **Hybin** pulchre describit. Verū post ei⁹ mor-
tem: vt patet. s. de ciuitate dei. c. 3. Atheniēses penitētia ducti ad iudicātes ei⁹
criminatores mortis imaginē aureā in tēplo i eius memoriā collocauerūt. Fuit
z alius **Socrates** thebanus vir diues z nobilis: q; paupertatis amore: quā mul-
tum dilexit rez familiarē largā z vberem donauit populo. Alius fuit historic⁹
q; argos diligenter descripsit. Alius item epygrammatum poeta. Alius **Lous**:
qui interpretationes z inuocationes scripsit.

Tucydides historicus grauisissimus grecus hoc tēpore teste **Eusebio** agnoscitur.

Qui vt **Quintilian⁹** testat̄ dēsus z breuis ac semp sibi instans fuit.

Xerxes secund⁹ octauus persarū rex. i. s. iudaice captiuitatis anno post
patrē psis regnare cepit: z regnauit duob⁹ tñ mētib⁹: post quē **Sogdian⁹**
nonus regnauit mētib⁹ septē: de quibus ob breuitatem temporis nil memoriā
dignum compertum habemus.

Darius cognomēto **Por⁹** decim⁹ persarū rex. i. s. iudaice captiuitatis an-
no: hoc ē octogesima nona olympiade psis regnare cepit: z regnauit annis
29. hic inito imperio p̄tra atheniēses in liuorē p̄stine cladis grauisima bella
mouit: z innumerabilia intulit damna. Quamobrem timentes in fugā p̄uersi
sunt: nec vltra persis occurrere ausi sunt. Eius tamen regni anno decimo **Egy-
ptus** ab eo discessit: z regem **Amantbeum** **Sayetes** sibi constituit: qui z annis
i. s. regnauit.

Alcybiades atheniēsiū inuictissimus imperator: z clarissimus phūs tēpestate
hac maximo in precio habitus est: qui teste **Plutarcho** genus ab **Euryface** filio
Aiacis **Telamonis** ducens: natus est in amplissima ciuitate summo genere: z
omniū etatis sue multo formosissimus. Hic ad omnes res aptus: p̄silijsq; plen⁹
non solum in pueritia aut adolescentia: sed in omni etatis gradu maximū semp
decorem retinuit. Imperator deinde factus ferox z audax fuit: sed maximis cu-
piditatibus subiectus. Verumtñ i dicēdo multum valuit: cuius tanta erat cō-
mendatio: vt nemo ei dicēdo posset resistere diues: cū tempus poscebat: labo-
rius: patiens: liberalis: splēdidus nō minus in vita q̄ in victu: affabilis: blan-
dus tēporibus callidissime seruiens. Idem simul ac se remittebat: neq; causa s̄
erat quare animi laborem p̄ferret. Ita luxuriosus: dissolutus: libidinofus: intē-
peratus reperiebatur: vt omnes admirarent̄ in vno homine tantā eē dissimili-
tudinē tamq; diuersam naturā. Idem educatus fuit in domo **Periclis** patruī
sui vt dixit **Iustinus**: fuitq; a **Socrate** eruditus: a quo etiā teste **Platone** ama-
tus fuit: z cū eo sepe pernoctasse: neq; aliter ab eo surrexisse: vt filius cuz patre
debuerit. Bella autē que ipse imperator gessit **Plutarchus** in descriptione vite
eius late narrat. Et **Iustinus** in. s. epithomatū p̄pendiose p̄cludit. Nā z postq̄
ab atheniēsisibus expulsus fuit: **Thebas** venit: vbi adeo eoz studijs inseruisse
dicitur: vt nemo ei equiperari posset. Tandē ad persas profectus effecit: vt etiā
apud eos: z quoscūq; alios principes ponere: habereturq; omniū carissim⁹.
Verum eoz qui tyrannidem apud athenas exercebant: p̄silio z **Lysadri** lacede-
monij artificio in p̄hygia interfectus ē: cuz iam domus incendium enasisset:
quod ad illum interficiendum fuerat paratus: z eius caput ad **P̄barnabazum**
tulerunt: eiusq; corpus concrematum fuit.

Eudorus **Enidius** astrologus z geometra: medicus ac legifer clarus etate hac
vt **Laertius** habet grecas leges vltimas p̄scripsit: edidit quoq; de astrologia:
geometria: z de alijs quibusdam monumenta laude digna. Commentaria in-
super eruditione plena nonnulla reliquit. Adoritur autem etatis sue anno. s. 3.
in **Egypto**. Fuere etiā duo alij eudorij: vnus rhodius historiā scriptor.
alter comicus poeta.

Drestes tertiusdecimus **Macedonum** rex quintodecimo regni **Barj** anno ma

Xerxes
secūdus

4775 424

Darius

4775 423

Darius

cedonibus regnare cepit: et regnavit annis. 3. post quem quartusdecimus nomine Archelans annis. 9.

Dionisius Syracusanus tyrānus. 27° Darius anno apud Siciliā tyrannidē exercuit: cuius originem incognitam habemus. Hūc Cornelius tacitus dicit manu fortem: et belli scientissimū fuisse: et id qđ in tyrāno nō facile reperit minime libi dinosuz. nō auarū: nō vllius rei cupidū: nisi singularē ppetuiq; imperij: job eāq; rem crudelem fuisse: et in ea tyrānide decē et nouem annis regnasse.

Judas quartus hebreoz pōtifex Elisaphath pōtificis filius: patri in pōtificatu successit: et sedit annis. 25. **Artaxerxes enīz** Dēnonis tēpora attigit: q; **Castbi** regina repudiata **Hester** hebreā filia **Dardochei** adoptata fecit thoz: rēniq; pfortē: hūc pontificē multi ingenij et doctrine: sanctitatisq; virū fuisse pstat: ad quē **Dardocheus** iudeus ex **Susis** persarū vrbe litteras de obseruatione futurim dedit: vt patet **hester.** c. 8°. **Eius** autem pontificatus a seditionibus et perturbationibus multis tandem liberatus fuit.

Artaxerxes secund^o

Artaxerxes secū^o cognomēto **Dēmon:** quē hebrei **Asserū** nomināt vndecim^o persarū rex. 19 4° iudaice captiuitatis anno. **Olympiade** at nonagesimaquarta persis regnare cepit: et regnavit annis. 40. **Hic** Darius p̄dicti regis filius fuit potētissimus quidē super oēs: q; ante euz fuerūt. **Eius** aut regnū (vt **Hester** liber habet) ab **India** vsq; in **Ethiopiā** sup centū vigintē septē puincias fuit: et **Susa** ciuitas nō longe a **Persipoli** regia ei^o caput fuit. **Hic** **Cyrum** germanū habuit: cū quo d regno bella senissima gessit: et redes innumere rables vtrinq; fuere. **Tandēz** perēpto **Cyro** solus regnavit: et tertio regni sui anno (vt sacra libri **Hester** p̄inet historia. c. p^o) grande p̄uiuium centum septuaginta diebus fecit principibus suis in celeberrima domo illa: cuius colūne argētee: tectū instar firmamētū: vbi pendebar ex omni parte tentoria aerei coloris et carbafini et hyacintini sustentata fimb^o bysimis atq; purpureis: vbi et delicia rū hortus q; regio cultu et manu p̄citus erat. **Quē** in locū regina **Castbi** venire p̄tempit: p qua **Hester** hebreā fuit subrogata. **Hic** triginta filios genuit: quos tandem cum quadraginta principibus suis: q; in eū infidias parauerant interficī iussit. **Idem** aut p̄pter potentiam et magnitudinē animi omnē terrā: et cūctas maris insulas sibi fecit tributarias.

394 4805

Hester hebreā filia **Abiabil** fratris **Dardochei** filij **Vaberi** filij **Semei** ex tribu **Beniamin.** **Mulier** siquidem formosissima: et omnium oculis gratiosissima anno regni **Artaxerxis** septimo ob eius pulchritudinē: et dignitatis sue splēdo rem coniuncta est nuptiali matrimonio p **Castbi** regina euz **Artaxerse** rege: et regnavit p ea annis. 33. **Hec** cū didicisset **Naaman** quendam macedonicū virū vtiq; potentissimū: p̄pter cuius etiam dignitatē rex eum patrē appellabat: velle omne iudeoz semen in regno persarū delere: sese morti p eius populi liberatione tradidit. **Sane** **Naamā** filius **Amalathi** stirpis **Agag** regis hostis et aduersarius iudeoz q; erant in **Susis** (ob reuerentiā sibi a **Dardocheo** denegatam) cogitauerat aduersus eos oē malum vt occideret illos atq; deleret. **Quo** audito **Hester** regina ad regem p̄festim ingressa rogauit eum: vt conatus eius irritos faceret: et malum qđ p̄tra iudeos cogitauerat reuenteret in caput eius: propter quod obtinuit: vt ipsuz et decem filios eius cruci affigere posset. **Eo** vero mortuo rex **Dardocheū** loco eius p̄stituit: et secundum a rege fecit. **Quam** obrem magnus apud iudeos et acceptabilis habitus est. **Nam** sublati aduersarijs cunctis diebus vite sue bona ipsius populi: et ea que ad eius pacem pertinebāt semp quesuit. **Unde** et deinceps omnes qui p̄cerant ciuitatibus et puincijs iudeos magnificare et extollere ceperunt. **Horū** autem gesta. s. **Hester** et **Dardochei** late in libro tituli **Hester** prenotato habentur scripta. **Que** **Hester** (**Hieronymo** teste) ecclesie typum p̄figurat: que populum liberat de periculo: et interfecto **Naaman:** qui interpretatur iniquitas panes conuiuij et diem celebrem mittit in posteros.

Amyntas quintusdecimus **Macedonuz** rex: quarto regni **Artaxerxis** anno re

Darius rex persarum

gnare cepit: et regnavit āno vno: post quem sextusdecim^o Pausania anno vno post quem iterū pulso fratre annis sex: post quē Argeus decimusseptimus pulso Amynta annis duob^o. Amyntas iterum decimusoctavus annis. 19. cuius primo anno Galli duce Breno Romam invaserunt: et incēderunt excepto Capitolio: de quibus mox dicemus.

Viri disciplinis excellentes.

Socrates natione grecus orator clarissimus. Socris auditor: et multorum philosophorum eximius preceptor: tempestate hac (vt Eusebio placet) clarissimus fuit: qui sicut Quintilianus in diverso dicendi genere nitidus fuit: et comptus: et palestre magis quam pugne accommodatus: oēs dicendi vices lectatus in inventione facilis: honesti studiosus. In propositione adeo diligens: vt cura eius reprehēdat. Scripsit autē librum ardetis spiritus: qui Lamaneos inscribitur. Aliū quoque ad quēdam exhortatorium libellum edidit: ex quo pre ceteris hanc notabilem excerpimus sententiam. Talis fias parentibus: quales erga te natos fieri optas. Scrva magis verborum quam rerum deposita. Vixit hic annis. 94.

Democedes medicus Crotoniata his temporibus floret. hic cum inter Varij Asueri patris captivus esset ac Varius ob universum pedē graviter egrotaret: nec a medicis suis iuaretur. Democedes iunctus compedibus ductus fuit ad Varium: quem etiam sanus fecit: propter quod deinceps maximo in honore apud regem et per fas habitus est.

Xenophon philosophus: et atheniensium exercitus imperator insignis. vir quidem speciosissimus ultra quam credi possit: Socratisque discipulus hac et floruit tempestate: qui Platonis emulus sicut Helius in. is. de diversis rerum naturis teste Laertio quatuordecim libros edidit: vtpote de militari arte: in qua exercitatus fuit. Quippe qui ex ultimis Babylonie finibus exercitum optime in patriam reduxit. Scripsit de arte venatica: et de equorum regimine. Primusque philosophorum hystorias descripsit: multaque commentatus est. Quapropter ex lepore sermonis et eloquentie causa dictus fuit. vixit annis. 89. Fuere et sex alij Xenophontes: quorum primus atheniensis Pithestrati illius frater: qui Spamyndē descripsit vitam. Secundus Cous medicus. Tertius qui Annibalis hystoriam scripsit. Quartus qui prodigia fabulosa commentatus est. Quintus Varius sculptor egregius. Sextus antique comedie poeta.

Archita tarentinus philosophus pythagoricus his temporibus apud complurimos summe admirationi habitus est in omni virtutis genere. Hic Platonē a Syonios Syracusano necandū ex eius manibus eripuit. In eius sententiis hec precipua fuit. Nulla pestis capitalior est quam voluptas corporis: cuius anide libidines temere et effrenate ad potiendū incitant. Hinc patrie perditiones: hinc rerum peruersiones. Nullum denique scelus: nullū facinus est: ad quod suscipiendū non libido voluptatis impellat. Preter hunc (Laertio teste) alij tres fuerunt: vnus Hytilens musicus. Alter qui de agricultura scripsit. Tertius epygrammatum poeta. Plerique addunt quartū architectū: cuius proferunt librum de machina.

Plato atheniensis philosophus clarissimus: et omnium nominatissimus his temporibus olympiade. 101. (Eusebio teste) floruit. Qui paternum genus a Lodio. Maternum vero a Solone philosopho ducens duos fratres habuit: et sororē vnicam: de qua Speusippus philosophus ortum habuit. Apud Syones grammaticum litteras didicit: sed exercitatus apud Aristonem: a quo Plato egregio corporis habitu cognominatus est: cum prius diceretur Aristodemus: studuit picture. Poemata edidit et tragedias. Sicēnis audiuit Socratem: quo mortuo Cratillum et Hermogenem. Inde Megaram ad Euclidem se contulit: de hinc Cyrenem profectus Theodorum audiuit. Postea in Egypto a plerisque creditur est didicisse prophetarum oracula: sed supputatio temporum non patitur. Refert tamen Augustinus decimo de civitate dei. c. 2. q. in eius libris inuentum sit euangelium Iohannis: videlicet a principio vsque ad illud: Et tenebre eam non comprehenderunt. Ex Egypto autem Athenas regressus in Academia mor-

Artaxerxes fuis

rabatur. **Per** nauigauit in **Siciliam**: vbi cum mortis periculum euasisset: ven-
ditus fuit. **Hic** philosophiam in tres partes diuisit. ethycam scilicet: physicam &
logicam: idest in moralem: naturalem & rationalem. **In** prima causam queren-
di. **In** secunda dat ordinem viuendi. & in tertia ratio intelligendi versatur. & vt
testis est **Aug.** 8. de ciuitate dei: **Ceteris** philosophis gentiu longe prelatas est:
qd & acutius & veracius intellexit. **Nam** de vero deo dixit: qd erat causa subsiste-
di: & ratio intelligendi: & ordo viuendi. **Dixit** preterea veri dei cognitorem: imi-
tatozemq; & amatozem sapientem esse. **Unde** merito ceteris philosophis fama
& gloria prefertur. **Scrisit** ad **Permenidem** de rerum principijs opus mirabi-
le. **De** immortalitate anime ad **Phedronem** discipulum librum vnum. de legi-
bus decem volumina. de republica librum vnum. **Scrisit** etiam **Thymeam**
opus diuinum: vbi de rerum creatione optime differit: de quo **Hieronymus** su-
per **Isaiam** inquit: **Thymeam** de harmonia mundi: astrozumq; cursu & nume-
ris disputantem: ipse q; interpretatus est **Tulius** se non intelligere profiteretur.
Interrogatus **Plato** in quo sapientiam quis adipisci possit? **Respodit**: **In** no-
expectando que enenire non possunt: nec de preteritis recordari. **Obijt** autem
anno etatis sue. si. in nuptijs discumbens: in cuius tumba inueta fuit lamina au-
rea super pectus eius: vt dicitur in commento super illo verbo **Boetij** de disci-
plina scolarium. **Platonis** probata diuinitas: in qua scriptum erat: **Credo in**
Christum nasciturum de virgine: passurum pro humano genere: & tertia die re-
surrecturum.

Aristibenes atbeniensis philosophus his temporibus agnoscitur: qui teste **Hie-**
ronymo libro contra **Iouinianum**: cum rhetoricam gloriose doceret: audiens
Socratem dixit discipulis: **Abite** & magistrum vobis querite: quia ego iam rep-
peri. **Hic** summum bonum posuit in virtute: vt habetur. is. libro de ciuitate dei:
cuius hec vna est sententia: **In** scientia est multa discere: & qd satis e nescire.

Aristippus philosophus **Syrenus** **Socratis** discipulus **Athenis** floruit: qui te-
ste **Aug.** 18. de ciuitate dei. c. 4. i. summum bonum in voluptate posuit. vnde & li-
brum de voluptate scripsit: cum alios etiam ediderit libros.

Epicurus atbeniensis philosophus **Socratis** auditor: his temporibus habetur
clarus: quem licet **Hieronymus** asserat litteras non didicisse: eius tamen refert
multas sententias dignissimas. **Hic** plane voluptatis assertor fuit: dicens vo-
luptatem summum bonum esse: animasq; cum corporibus interire: vnde & pre-
ceteris errauit. **Nam** putauit deum res humanas non curare: sed ociosum esse:
nihilq; agere: fuitq; auctor **epycuree** secte: cuius errores plurimos apud **Augu-**
stinum. is. de ciuitate dei legere potes.

Polystratus & **Ippodides** philosophi **Epicuri** discipuli: qui ambo eodez die na-
ti: eodemq; die vitam finierunt.

Speusippus ex **Platonis** sorore natus his temporibus apud **athenas** vigit: qui
cuz **platonice** schole octo annis presuisset **epycuree** secte manu dedit. vnde **Bio-**
genes ipsum dure arguit: hunc **Plutarchus** scripsit pediculis effervescentibus
interijisse. **Reliquit** autem multa commetaria. **Et** dialogos eius **Aristoteles** tri-
bus talentis emit.

Ermiyas eunuchus philosophus ex **Assa** vrbe fuit **Trapezite** cuiusdam famulus
Athenas profectus **Platonez** audiuit: & doctus effectus: domumq; reuersus cu
domino suo assenses aggressus est: eosq; subegit: ac ipsis cum domino impera-
uit. **Et** mortuo domino solus dominium adeptus **Aristotelem** & **Xenocrate** ad
se accersitos diligenter curauit: & **Aristoteli** fratris filiam vxorem dedit. **Sz** no
ipsi philosophi suaserunt ei vt tyranidem inuaderet.

Dyonisi **Dyonisij** superioris regis fili⁹ trigesimo octauo regni **Asueri** anno: patre
Syraculis mortuo **Syracusanum** regnum occupauit: & tyranide similiter exer-
cuit. **Vir** certe omniu turpitudinum plenus. **Qui** tandem **Cicerone** teste quar-
to **tuscu**. questionum libro **Syraculis** pulsus **Corinthi** pueros docuit. **Ac** sic im-
perio carere noluit: pro quo **Quidius** libro. 4. de ponto ait: **Ille** **Syraculis** mo-

Artaxerxes fas

do formidatus in vrbe. Vir humili duram repulit arte famem: de hoc **Iustinus** libro. 19. et **Valerius** li. 9. plura scripsere.

Lysander lacedemonius vir quidē factiosissimus tēpestate hac **Alcybiades** philoso-
phum et belli sciētissimū prodicione interfecit. Quo facinore a pelopōnesibus dux
belli aduersus atheniēses constitutus ē: quō quidē belluz iam sex et viginti annis dura
uerat. Et cum suscepisset imperiū non sua virtute: sed aduersarioꝝ immodestia om-
nē atheniensium classē apud **Egon** flumen cepit: bellumq; p̄fecit: quo facto athe-
nienses se lacedemonijs dēdiderē. et **Lysander** mirū in modū elatus ē. Unde factū
est: vt lacedemonij in maximū greciē odiū peruenerint. Mā cū semp factiosus esset:
nil aliud moliebat q̄ vt oēs ciuitates in suaz teneret potestate: qd se lacedemonio
rū causa facere simulabat: p̄pter quod felicitate magis q̄ re gloriofus fuit. Tandē
et ipse a thebanis (vt **Plutarchus** ait) occisus fuit.

Cimon atheniensis futurus dux ex **Delciade** patre natus: a quo generosos mores
etiā grām affluentem habuit his tēporibus: licet iuuenis virtute militari flozere ce-
pit: maximoq; in honore haberi ceptus ē. Unde ab atheniensi populo p̄tra perfas
dux declaratus: paulopost p̄serto p̄elio fufum: fugatūq; hostem deleuit: et **Schirū**
insulā: in qua dolopes habitabant sibi subiecit. Verū cum spolijs hostium opulen-
tus euasisset: diuitias suas (vt **Plutarchus** ait) in ciues suos partiri iussit. Insup
et agrorum suorum amotis septis fruges egenis et peregrinis impune absumere per-
misit. Ingens preterea ciuium in domo sua quotidie parauit: q̄ multos homines
pascere posset. Unde et eo pauperes quicūq; uellent pueniebant: et educationem p̄-
libito sibi uendicabant. Item intra priuatos lares perinde ac in publicū quoddam
vrbis diuersorū ciues excipiens frugibus agrorū suorum per omnem annum vltro
oblatis indulgebat: vt visus sit fabulosa **Saturni** tēpora de integro excitasse. Cum
igitur **Asterum** persarū regem et greciē sinibus eiecisset: oēm **Asiam** ab **Ionio** vsq;
Pāphylia perficis p̄fidis desolatam fecit: ac deniq; nauali terrestriq; pugna
cum persis congressus eos superauit. Captis ducentis eorum nauibus. Unde et re-
gem ipsum coegit pacis conditiones accipere. S; mortuo **Cimone** nihil deinceps
ab yllo grecorum imperatore magnifice gestum est: sed ad factiones et discordias
omnes conuersi sunt. De eo autem preter **Plutarchum** **Herodotus** libro historia-
rum sexto. Et **Iustinus** libro secundo multa scripserunt. Sic post se duos reliquit
filios: **Stefagoram** uidelicet: et **Delciadem**.

Timeleon natione **Corinthius**: ex claris parentibus ortus. vir omnium iudicio cla-
rissimus per hec tempora **Corinthiorū** imperator: delectus fuit: qui ducatu susce-
pto mox cum pauca militum manu ad defensionem **Syracusanorum**: intra quin-
quaginta dies arcem **Syracusanam**: quam **Dyonisius** tyrannus occupauerat in
suam potestatem redegit. Et **Dyonisio** expulso omnem tyrannidem deleuit. **Car-**
thaginenses quoq; cum septuaginta milibus militum: et ducentis triremibus ac
mille nauibus in **Lybiā** traicientes contra **corinthios** impetum fecerunt. Contra
quos **Timeleon** cum tribus milibus congressus: decem milia ex hostibus occidit.
Que res adeo magnam vrbi inflixit calamitatem: vt nunq̄ antea vna in pugna ex
cartthaginensibus tot occubuisse memorie traditum est. Quamobrem vt **Corne-**
lius nepos ait: huic vni contigit: quod nescio an ylli: vt ad patriā: in qua erat natus
oppressam a tyranno liberaret. Et a **Syracusanis**: cuius auxilio erat missus inuetera-
tam feruitutem depelleret: **Totamq; Siciliā** multos annos bello vexatam: a bar-
barisq; oppressam suo aduentu in pristinum statuz restitueret: vt omnia late posuit
Plutarchus in illius vita: a quo et **gymnasium**: in quo sepultus fuit **Timeleonteus**
cognominatum fuit.

M. Curtius **Romans** vir preclarissimus. 37. anno regni **Asteri** in altissimum ba-
ratrum propter amorem et liberationem patrie se precipitem dedit. Nam **Rome**
siue terremotu: seu aliqua alia vi forum ferme specu vasta collapsum in immensam
se aperuit altitudinem. Quam quidem voraginem nullo certe potuisset cōiectu ter-
re oppleri. Quo portento vates permoti canere ceperunt. Tum. **M. Curtius** bel-

Artaxerxes sus

lo egregius (vt **L**iuus in. 4.º habet) eo audito tēpla deozū: que foro illi imminēbāt capitoliūq; intuens: z manus nūc in celum: nūc in patētes terre ipsius biatus porrigēs: equoq; maxime ornato insidens armatus zelo patrie se in biatum misit.

Ladi scenici vltimo **A**sueri anno **B**erecynthie seu **C**ybelle: que deozū mater vocabatur a romanis propter pestis ingluuiem instituti sunt: qui adeo turpiter exerce-ri cepti sunt: vt honesti viri nedum femine interesse voluerint: sed nec vel de longe intueri: de quibus diuus pater **A**ug.^o 2.º de ciuitate dei. c. 8.º multa diligēter pertrac-ctat: deozū falsitatem improbādo: qui talibus ludis placari posebant. Nam **B**erecynthia: que ops vocabat̃ vxor **S**aturni (de qua diximus) deozū mater appellata fuit: z eius sacra primitus in **C**ybele mōte phrygie instituta fuerūt: z successiue bo-norata: cuius simulacru; postea vt **L**iuus in. 2.º de bello macedonico **R**ome trāslla-tum: z edes pulcherrima fuit constructa.

**Artaxerxes
Occhus**

314 4845

Artaxerxes qui z **O**cchus **A**sueri ex **B**ester filius duodecimus persar̃ rex 314. iudaice captiuitatis anno. Olympiade aut. 104. persis regnare cepit: z regnauit annis. 20. Vir certe senus: q occisa sorore: z socru viua defossa patrum etiam centuz z amplius filijs atq; nepotibus (nulla lacesitus iniuria) va-cua area destitutum iaculis configi iussit vt huiusmodi facinorib⁹ eterna sibi apud persas memoriā compararet. **H**ic **N**ectanabo **E**gypti rege in **E**thiopiā pulso ad suū renouauit imperium. **E**t **A**podasimo iudeoz vrbe capta accolā in **B**yrca-niā translato iuxta mare **C**aspium collocauit. **I**nde etiam bello **C**adomanū bo-stem vicit: ac per hoc suis gloriā prope amissā restituit: ppter quā victoriaz ar-menijs etiā prefectus est. **H**ic suoz coniurationem timens: cognatoz cede: z stra-ge principum totam impleuit regiam nullo sanguinis aut sexus: etatisue habito respectu.

Carie regni principium.

Caria minoris **A**sie regio est: inter **L**itiam z **J**oniam constituta. **H**ec primo a **C**ara rege quodam cognominata fuit: qui auriga primus ex aibus comperit: vt dixit **P**linius libro septimo naturalis historie. **H**anc **S**trabo partiens a **B**orea **A**beā dii flumine claudit. **A**b occidente **B**ycario z **P**ithoo pelago. **A** meridie **R**hodiē-si: z ab ortu lycijs z alijs gentibus. **P**ius aut sus pontifex maximus in sua **A**sia eam inter **A**bandum: z **T**aurum montem collocat. **I**bi **B**alycarnassus vrbs re-gia fuit: cuius vrbs varijs fuisse casus.

Hecathomus igitur huic vrbi balycarnasseozum primus regnare cepit: qui tres fi-lios genuit: **D**auseolum. s. **J**dzeum: z **P**yraclaruz: ac etiam duas filias: e quibus **A**rbemisia nati maior **D**auseolo maiori filio nupsit: qui z post mortem patris tenuit imperiuz. **Q**uo mortuo **A**rbemisia regnum habuit: que viro ita magnificū construxit sepulchrum: vt ex septem orbis spectaculis hoc vnum censeretur: quod ex mariti nomine **D**auseolum vocauit: vt testis est **M**artialis libro decimo epi. z ab illo mortuozum sepulchra **D**auseola sunt dicta. **V**erumtamen **A**rbemisia pre amoris magnitudine ante oporis perfectionem: propter luctum: quem ex viri morte susceperat tabe consumpta est. **I**ustinus autem libro tertio **A**rbomatium: **A**rbemisia in auxiliuz **F**ersi contra grecos venisse commemorat inter priores dit-ces acerrime bellantem. **I**ncertum an hec **D**auseoli coniunx fuerit: sed ex conse-quentibus illam fuisse affirmare non audemus. **P**ost **A**rbemisiaz **J**dzeus **D**au-seoli frater: cum eius coniuge z sorore **A**da imperauit: cui ex morbo absumpto pa-riter successit vxor **A**da. **P**yraclarus autem qui reliquus erat ex filijs **H**ecathomi hanc sororem eiecit: z persicarum partium **S**atrapem ad communicationem impe-rij vocauit: qui eo defuncto **B**alycarnassum tenuit: z aduentantis **A**lexandri susti-nuit obsidionem. **H**uic **A**da **P**yracleari filia coniunx erat. **A**ltera vero **A**da **H**eca-thomi a **P**yraclearo eiecta ad **A**lexandrum confugit: opemq; ei ad capiendam vrbe prestavit: propter quod regina ab eo declarata est: que ad obsidendam arcē dimissa eam paulopost obtinuit. **S**ed quis huic in regno successerit non inuenimus.

Ochus

F. Camillus Romanus patricius vir prestantissimus: et in omni bellandi genere scientissimus a Romanis exilio donatus cum esset roma a galli Breno duce (preter capitolium) superioribus diebus capta: et romanorum acies prope Romam nonaginta stadiis fusa forent: anno 2º regni Ochii ex totius senatusconsulto ab exilio dictatorem electus contra Gallos tanquam valitudinario corpori additus est. Qui sumpto magistratu collectis undique copiis et acie instructa eos omnes fugavit: romamque direptam et exustam in pristinum statum reduxit ac de eis triumphavit. Quibus gestis dictaturam dimisit. Postea vero cum Secani: Volsci: ac Latini in agrum romanum impetum fecissent: et Tyrrheni circa Sutrium castra posuissent: Tertio dicturam induit: et instructa acie omnes vicit. Quibus fugatis Sutrium urbs eius opera a civibus recuperata est. Sequenti deinde tempore: Prenestinis ac Volscis sociorum agros depopulantibus cum iam senex Camillus esset: et mala corporis valitudine premeretur cum L. Furius male pugnasset de lecto consurgens hostem statim insequitur: et vincit. Nec multo post et Tusculanos qui a Romanis defecerant in finem venire coegit. Contra veteres quoque dictator electus licet octogesimum attingeret annum: victorem enasit. Postremo peste perijt cum dictatura quinquies: triumpho quater potitus esset. Quibus ex causis secundus Romane urbis conditor habitus est.

Philippus Perdicæ regis filius vigesimustertius Macedonum rex tertio regni Ochii anno Macedonibus regnare cepit: et regnavit annis vigintiseptem. Vir certe bellator g Armenie: Bythinie: Thracie: Thesalieque regna simul obrinuit. Cautus sane mallemus amari quam timeri. Moribus gravis et patiens qui iram dissimulare plerumque et vincere noverat. Blandus etiam pariter et alloquio insidiosus: qui plura promittebat quam prestare vellet. Noverat etiam gratiam in odio fingere: et inter concordantes struere discordias. Et apud utrumque gratiam querere solennis illi consuetudo erat. Et inter hec eloquentia et insignis oratio acuminis et solertie plena: ut nec ornatui facilitas: nec facilitati inventionis deesset ornatu. Vini nimis avidus fuit: sed digesta ebrietate in suis actibus moderatus erat. Cum enim aliquando pro imperii sui tuendis finibus ab urbe regia procul exiisset Nectanabo egypti olim rex in mathematica peritissimus (qui ad eum timore Ochii perfarum regis confugerat) Olympiadem Philippi ipsius coniugem magica arte delusam comprehensit. Que ex ipso concipiens post reditum Philippi Alexandrum peperit. Que Philippus (licet veritatem rei compertam haberet) ut filium educavit carissimum. Nam eadem arte deceptorum eo adductus fuerat ut Alexandrum ex Damone deo procreatum esse diceret. In cuius specie Nectanabo erat concubitu regine potitus. Nato autem Alexandro Philippus his verbis Aristoteli scripsit. Philippus Aristoteli salutem. Filium mihi genitum scito. Quo quidem deus gratias ago: non tam perinde quam natus est: quam pro eo quod eo nasci contigit temporibus vite tue. Spero et eum fore ut educatus eruditusque abs te dignus existet: et nobis et rerum istarum susceptione. Aristoteles igitur Alexandrum disciplinandum assumpsit: et in septem artibus optime erudiit. Qui cum factus esset annorum quindecim. Bucephalum equum indomitum damnatorum carnibus vescentem: quem Cappadocie rex Philippo donauerat: sibi mansuetus invenit: et per urbem intrepidus equitavit. Que cum Philippus conspexisset Alexandro dixit se in ipso deorum responsa cognoscere: et quod post eum regnaturus erat. Unde et statim eidem currum regium et centum equos: et maximam auri summam concessit: ut ei auxilio in prosecutione quam in relliam quam greciam facere statuerat. Qui mox ad patris imperium contra Nicholaum Peloponnesium regem castra movit: et conferta pugna ipsum propria manu interfecit: et victoriae coronam cum gaudio patri reportavit. Dehinc cum Philippus Alexandrum in Armeniam rebellantem misisset: Pausanias Spartanorum rex qui Philippi uxorem dudum exarserat: sentiens Alexandrum abesse iuratiōe facta Philippi hostiliter inuasit: multisque vulneribus eum perfodit. Et arbitrās ipsius mortuū: ei urbe potitus est. Qui cum

4848

Dchus

regiam conscendisset: vt inde Olympiadem vxorem reportaret Alexander eo sta-
tim cum triumpho ex Armenia applicuit. Qui reclamantis patris vociferatione
commotus in Pausaniam irruens ipsam vita priuauit. Euestigioq; i campo Phi-
lippum semiuuim iacentem inuenit. Sed cum Philippus de inimici vltione gra-
tias egisset quasi let^o spiritū emisit. Qui suis artibus cuz imperij orbis fundamēta
iecisset Alexander tanti operis gloriā cōsumauit.

Pontifex. s^o.

4850

Ioannes Jude filius quintus hebreorum pontifex his quasi temporibus Juda pa-
tre pontifice defuncto pontificium munus obiuit: sediq; quadraginta tribus annis
quo pontificante Dchus persarum rex vagosum vniuersis transflumen regionib;
bus prefecit. Cuius familiaritate Iesus Joannis frater confusus ad pontificatum
ardentissime spirans aduersus pontificem fratrem in templo concitauit seditionem
qua contumelia motus Ioannes in Iesum irruit ac interfecit. Quo audito Ca-
gofus non modica militum manu collecta hostili aio in hierusalem ascendit. et ad di-
reptionem conuersus oia ciuium et sacerdotum bona distrabere cepit. Sed cum a
templi ingressu prohiberetur respondit. Melior ego sum caduere quo templuz p
phanastis. Atq; ingressus omnia ornamenta paulo decentiora sustulit: ac etiaz tri-
buta et annonas ministris rursus imposuit: a quibus interuentu Esdre iamduz
fuerant exempti.

Ciri disciplinis excellentes.

Demosthenes summus orator: hac tempestate Eusebio testante maximo in precio
fuit: qui a Platone facundiam hauriens: ob Ebulide vero argumentationez sum-
mus orator effectus ē. Cuius eloquentiam Eschines philosophus commēdat di-
cens. Qui in ipso considerasset acerrimum oculorum rugorem: terribilem vultum:
pondus accommodatum singulis verbis: sonum vocis: efficacissimos corporis mo-
tus: profecto cognosceret qd et si operi eius nihil addi potest: tamen Demosthene
magna pars operis Demosthenis abest cuz loquitur: pon^o q̄ cum auditur. Cum
Philippus Macedonum rex athenas obsedisset (vt ait Galerius) ab Atheniēsi-
bus postulauit sibi decem oratores dari: vt ab obsidione recederet. Demosthenes
vero in concilio fabulam recitauit dicens. Lupi suaserunt pastoribus aliquādo vt
secum amicitiam contraherent: quod cum pastoribus placuisset: petierunt lupi | vt
pro vice securitatis traderentur eis canes: in quibus videbatur occasio iurgij. An-
nuerunt pastores et tradiderunt canes ouium suarum peruigiles custodes. tunc lu-
pi dempta formidine gregem non solum pro facietate sed etiam pro libidine lace-
rauerunt. Sic ergo Philippus sublati oratoribus a populo Atheniensi facturus
est. Quod audientes Athenienses Demosthenis consilio acquieuerunt: et sic ciui-
tas a periculo liberata est. Inquirenti cuidam quomodo posset benedicere ait. Si
non dixeris nisi quod bene scieris. Hanc eius legitur fuisse sententiam. Liberi seruiq;
personam veritas separat: Serui liberiq; mendacium miscet.

4850

Aristoteles philosophorum omnium monarcha his temporibus maxime claruit.
Qui gente Macedo patria Atragurtanus Socratis et Platonis discipulus fu-
it. De quo Augustin^o. 8. li. de ciuitate dei. c. sic ait. Aristoteles Platonis discipul^o
vir excellentis ingenij: et eloquio Platoni quidem impar: sed multos facile superas
cum sectam paripateticam cōdidisset: viuo adhuc preceptore suo in suaz heresim
multos congregauit. Hic tantę venerationis fuit: vt Alexandrum magnū habue-
rit discipulum. Vixit post mortem Platonis annis. 23. partim quidem Alexādrū
docēs: partim libros pponens: partimq; doctrinis inbyās. In eius sigillo vt dicit
sic erat scriptuz. Sapientior ē qui quod nouit abscondit q̄ qui ppatat quod nescit.
Huius inenarrabiles fuere sententie: quas breuitatis causa pterim^o. Suit faciūdul
elogo s̄ vberior: sūptib^o: agilitate corporis et pspicaciā ingenij hñs. Vixit annis. 62
i optio mētis vigore p̄sistens. In calcide deniq; obiit. Tractauit autē oēs p̄phetie
partes: et p̄cepta dedit i singulis: s; p̄ ceteris sic rōnale sic i suū ius redegit: vt a posses-
sione sua videat oēs alios exclusisse: ita vt p Antonomasiā p̄būs appelleretur. Sa-
ne Laertio teste octo fuere Aristoteles. Primus hic. Secundus qui Athenis rep.

*Demosthenes ciuitate Athe-
nensium liberavit*

Aristoteles

Debus

adminiftrauit: cuius extant adhuc elegantiffime orationes. Tertius qui i Illia dem Homeri fcripfit. Quartus orator ficulus. Quintus qui dictus est Dym, th' efchimis focratici neceffarius. Sext' Cyreniac' qui poetica fcripfit. Septi, m' Pedotriba cuius memit Aristoxemus in vita Platonis. Octau' gramatic' obfcur' & ignobilis. Ferunt Aristorele pbilofophum multa fcripiffie opa q, pfe, cto fi reuifceret multa fua negaret que nos illi attribuim'. Unde & melius cu eo actuz e q' cu alijs quoz opera funditus periere: & ipfe ca extitit: cur multa pe rierint: qui alioz gloriã ad fe traxit. Uez tñ Laertius i vita pbilofophozum hos infra notatos refert eum fcripiffie libros: v3.

Predicamentoz	li 1	De vegetabilib'	li 2	ce	li 1
Periermenias	li 2	De yndatone	li 1	De medicinalibus	li 4
Prioz	li 2	De aialibus	li 19	De dubijs	li 6
Posterioz	li 2	De longitudie vite	li 1	De parabolis	li 1
Topicoz	li 8	De qttuoz elemētis	li 3	De pblematibus	li 1
Elencoz	li 2	De mole corpis	li 1	De prouerbijs	li 1
De artibus.		De ppositis aialib'	li 1	De ethicis	li 10
De falutationibus	li 4	De nō genere	li 1	De politicis	li 8
De diuiffionibus	li 4	De vnitare	li 1	De polytico auditu	li 8
De contrarijs	li 1	De pbfonomia	li 1	De iustitia	li 8
De genere & fpe	li 1	De pbilofophia	li 3	De iuftificationibus	li 1
De comētis	li 1	De motu	li 1	De bono	li 1
De ppositionibus	li 1	De natura	li 3	De bono ytili	li 1
De virtute	li 1	De prepoſitione	li 1	De bono iterum	li 1
De inſtantijs	li 1	De naturalibus	li 1	De amatinis	li 1
De diuiffionibus	li 17	De lapidibus	li 1	De libero arbitrio	li 1
De diffinitionib'	li 7	De metbauris	li 3	De ppositionibus	li 3
De fyllogifinis	li 2	De baphifcoz	li 15	De pcupifcibili	li 1
De fyllogicatōe	li 1	De bona fortuna	li 1	De difpenſatione	li 1
De gubernatione	li 1	De poetria	li 1	De paffionibus ire	li 1
De antetopicis	li 1	De aggregatione arti	um	De ebrietate	li 1
De topicis	li 2		li 12	De matrimonio	li 1
De methodis	li 1	De rhetoricis	li 1	De amicitia	li 1
De ijs que dicunt	li 1	De retoricis pteco.	li 1	De moribus	li 5
De principio	li 1	De anathomis	li 1	De ingennitate	li 1
De interrogatōe	li 2	De pſuaſiōe	li 1	De concupifcentia	li 1
De ppositionibus	li 1	De pgregatione	li 1	Contra Xenocrate	li 1
De contētioſis	li 1	De poeticis	li 2	De diuitijs	li 1
De compendijs	li 8	De pſpectiua	li 1	De conuerſatione	li 1
De diuiffiōe	li 1	De aſtronomia	li 1	De pbilofophia primiti	ua
De diffinitionib'	li 13	De exhortationib'	li 1		li 3
De argumētatiōib'	li 2	De doctrina & difcipli	na	De lege conſtitutiua	li 1
De ppositionibus	li 25		li 1	De legibus	li 4
De diuiffionibus	li 1	De oratione	li 1	De obiurgatōib' dīo.	li 1
De dictione	li 2	De idea	li 1	De doctria Speuſippi &	
De generatiōe & corru	ptione	De mathematicis	li 1	Xenocratis	li 1
	li 2	De paffione	li 1	Contra Xenone	li 1
Pbificoz	li 8	De arte itroductōia ad	ōma.	De Pythagoricis	li 1
De aia	li 3		li 1	De Olympiacis	li 1
De celo & mundo	li 4	De muſica	li 1	De Apolline	li 1
De ſenſu & ſenſato	li 2	De tragedijs	li 1	Contra Thymeū	li 1
De memoria & remiſcē	tia	De diſcalia	li 1	Contra Delifim	li 1
	li 2	De indiuiſibilibus	li 5	Contra Abineonā	li 1
De morte & vita	li 1	De Abecbanicis	li 1	Contra Gorgiam	li 1
De iuuetute &c.	li 1	De negōne artis prati		Contra Pythagoricos	li 1

Ochus

De conuersatione civili necessaria leges .i. 60. que sunt **Pyadimocrates**: **Aligar**,
gire: **Aristogratice** & **Tyrannice**. **Librum** de colonis ad **Alexandrum**. De re-
gno ad eundem. **Librum** de dieta seruanda ad **Alexandrum**. Item cum **Alexa**
dro vadens composuit hystoriam. 2 so. politiarum. Item **librum** de pomo. Itē
scripsit epistolas ad **Philippum**. Ad **Alexandrum**: & ad multos alios.

Philosophia moralis.**Ethica** de moribus & regimine anime.**Politica** de regimine ciuitatum.**Economica** de regimine familie.**Aristotelis.**

4860

Dion **Syracusanus** nobilis: & vtracq; **Dyonisi** **Tyrannide** complicatus his te-
poribus. s. anno. 12. regni **Ochi** interimitur. Nam superior ille **Dyonisius** **Ari**
stomachen **Dyonis** sororem in matrimonio habuit: ex qua duos filios **Hippa**
rium & **Miseum** procreauit: totidemq; filias **Sophrosinem** & **Aretem**. Quarū
primam teste **Emyllo** **Probo** filio eius **Dyonisio** cui regnum reliquit nuptum
dedit. Alteram ipsi **Dioni**. **Hic** preter nobilem propinquitatē & generosam ma-
iorum famam multa alia a natura bona recepit vt ingenium docile & ad omēs
artes idoneum: magnam corporis dignitatem: magnas item diuitias a p̄e reli-
ctas: quas ipse tyranni muneribus auxit. Ideo tantum **Platonez** amauit: vt se
eidez traderet: nec minus eo **Plato** delectaret. Alter fuit **Dion** **Pruseus** ora-
tor eximius: cui ob eloquentiam **Chrysofotomo** cognomen fuit.

Carmeides philosophus **Dyogenis** temporibus d̄ floruisse eo q̄ ab **Athenie**-
sibus cum **Dyogene** ad senatum romanū missus fuit. **Hic** adeo studiosus exti-
tit vt cū ad mensam sederet cogitationibus inherens manum ori apponere ob-
liuisceret. Sed **Delissa** quam vxoris loco habebat dexteram suam necessarijs
vsib; coaptabat. **Nō** enī vita fruebat: corpore vō quass alieno circumdat^o erat.
Centesimo at vite sue anno in philosophando finem fecit: sicut li. 4.º **Galeries**
scribit.

4863

Escbines ph̄s & orator **Atheniensis** hoc ē tpe cognoscitur: qui a iuuentute sua
studiosus & libroz **Socratis** amator eiusq; discipulus fuit. **Hic** aliquando cum
ceteri discipuli **Socrati** multa offerrent. **Escbines** ipse pauper seipsum obtulit
dicens q̄ quicqd̄ hēbat se illi obtulisse. Tradit autē **Laertio** p̄ter hunc septē fuis-
se **Escbines** **duoz** prim^o qui artē oratoriā scripsit. **Secūdo** orator: quez arbi-
tratur istū eē **Demosthenis** emulū. De quo **Pli.** li. 7.º n̄alis hist. & **Quintil.** li.
9. insti. ora. plura dixere. **Terti^o** **Acchas** **Socratis** discipulus. **Quart^o** **Dity-**
leneus quem teste **Laertio** oratorū flagellum vocabant. **Quintus** **Neapolita-**
nus **Academicus** philosophus. **Sextus** **Milesius** ciuiliis scriptor. **Septimus**
Statuarius.

Xenophilus philosophus **pythagoricus** **Calcedonensis** hoc tempore magno ha-
betur in precio. **Qui** omnis humani incommodi expers fuit. **Vixit** annis. 105.
Inde summo doctrine perfectionis splendore mortuus ē.

Phedron philosophus **Elydensis** per idem tempus clarus habetur: qui **Socra-**
ti & **Platoni** fuit per familiaris. **Ciusq;** nomine **Plato** **librum** de immortalitate
anime prenotauit.

Iberina poetrix his caret temporibus que **Mecthanabo** regi **Egypti** expulso vs-
q; **Ethiopia** **egyptuz** obrinuit.

Xenocrates philosophus **calcedonensis** **Platonis** auditor per hec tempora cla-
rissimus inuentus ē. **Qui** **Laertio** teste adeo ingenio tardus erat: vt cum illuz
Plato **Aristoteli** compararet: alterum freno: alterum calcaribus indigere dice-
bat. **Alioquin** severo semper ac serio habitu & ore perdurabat. **In** **Academia**
vixit vt plurimum. **Si** quando ad urbem proficiscebatur: turba omnis impudē-
coz ei^o trāsitū obstruabat igetādī ipsi^o gr̄a **Philene** nobile scortū dedita opa a q̄
busdā itra ei^o cellam missa ē: que ab eo orans lectuli partē accepit. demum cum
multa ne quicq; orasset imperfecto opere discedens dixit se nō a viro s; a statua

Dcbus

venisse. Porro licet multum frugi fuerit: glorie tamen et fastus contemptor extitit: ac sepe meditationi inserviebat | vnamq; in silentio distribuebat horam. Succesit Speusippo: vt patet. 8. de ci. dei. c. 12. i. Academia: scholamq; tenuit 25. annis. Moritur noctu cum in sartagine forte impegisset aeno etatis. 82. Fuerunt atq; Zenocrates Primus huius philosophi ppiquus. Alter philosophus et elegie scriptor non satis pbatus. Alius Statuarius: Alius Odas scripsit. Scripsit autem hic vt refert Laertius multa versu ac prosa que cum habeatur omittimus.

Herostatus grecus scelestus vir et ignavus: decimo regni Dcbi perfarz regis anno fame gra Diane Epbesie templum incendit. Quo audito senatus Epbesis tulit decretum | vt ne quis eius nomen vnq; litteris demandaret. Biguum plane supplicium: sed minime seruatum: quando vsq; ad nostram etatem huius sacrilegi nomen peruenit. Verum Epbesis aliud prestantius templuz extruxerunt mulierz ornamentis: et multis opibus ad id collatis.

Torquatus Patricius Romanus: cui Ti. manilius nomen fuit Lelii filius: quem a veratione tribunitia liberauerat temporibus istis apud Romanos ob incredibilem fortitudinem et magnanimitatem maximo in honore habitus est. Hic contra quendam gallum eximia corporis magnitudine virum certamen singulare suscepit: cui licet visu ac specie impar esset. Manilius tamen Gallum inter fecit: a quo cum auream torquem abstulisset: colloq; sibi imposuisset: torquati sibi ac posteris cognome accepit. Hic ex ea familia ortum habuit que galloz exercitum ex Tarpeia deiecerat. Tanti enim ea dimicatio fuit momenti vt Gallorum exercitus relictis castris proxima nocte in Tiburtinum agrum ex eo loco: vbi id facinus gestum est | transmigrarit | et inde cum Tiburtinis in campaniam traferret. Ea quippe pugna ad Anienam fluvium qui est inter Sabinos et Romanos commissa fuit: vbi etiam alias insignis victoria Tulli hostilij regis extitit: q Romanorum hostes fudit. Hic Torquatus cum dictator aliquando esset teste Aug. 5. de ci. dei. c. 18. filium occidit pro patria pugnantem ac vincentem: q; contra imperium suum pugnaverit: ne. s. plus mali esset in exemplo contempti imperis q; boni et gloria occisi.

D. Pompilius vna cum Lelio Cornelio. 20. imperis Dcbi aeno a Romanis consulectus statim contra gallos ingenti virtute bellum sumpserunt: qui in agro latino collatis signis adeo acriter pugnarunt vt fuis hostium castris direptis: q; Romanum exercitum spolijs opulentum cum gloria ac triumpho Romam reduxerunt. Et a senatu triumpho sibi decreto mox de Gallis triumphatum est.

D. Valerius cognomento Corvinus adolescens prestantis animi et singularis virtutis Camillo non indignior per hoc tempus (Liuio teste) et ipse licet adolescens contra Gallum magnitudine et armis insignem singularem assumpsit pugnam. Et dum armatus in medium processisset: et nondum manum conseruisset: eius galee repente cornus infedit. Qui inito certamine e galea Valeris nunq; discessit: immo et rostro et vnguibus oculos galli vulnerare non destitit: quo ad Valerius hostem tali prodigio territum obruncauit. Quo mortuo statim cornus e conspectu evanuit. Et Valerius postea Corvinus appellatus est.

Arsanus Dcbi regis filius tertiusdecimus persarum rex. 250. iudaice captiuitatis anno. i. olympiade centesimadecima persis regnare cepit: et regnavit annis. 4. de quo nil memoria dignum habemus. Genuit autem filios multos: de quibus Herodotus meminit. Eius autem anno primo descriptione Rome facta inuenta sunt civium. 150. milia.

Jadus sextus iudeorum pontifex Joannis pontificis mortui primogenitus hoc ipso anno inde mortui pontificatu successit: et sedit annis quinquaginta. Vir certe bonus et pacis amator: qui cum mores labefactatos proponere decerneret multos et q; maxime Anansem fratrem inuenit aduersarium: q; comitia in eum erexere

4855

4871 328

Pontifex sextus

Arsanus

quod Saraballam ex Scytarum genere Arsanus et Varius perfarum reges regionibus transiuuium prefectum constituisent. Nam Danases Jadi pontificis germanus ad pontificatum contra ius fasque ardentissime anhelans Saraballe prefecti fauorem sibi procurauit: cuius rei gratia filiam uxorem duxit. Sed iudei indignati quod contra leges incircumciso uxorem duxit euz a sacerdotio sumouerunt. Tum vero ira parcitus Danases quod eum propter uxorem non admisissent et obtemperassent ad socerum cum multis sacerdotibus et uxore se transtulit. Quo benigne suscepto pontificatum scindere statuit. Cui et confestim Abigam mediterraneum vicum Tyriorum insignem ad uictum tradidit: quibus etiam predia et habitationes contulit: et pecunias sumministravit. Et insuper templum ad hierosolimorum instar in monte gaziri extruere spondit. Varius perfarum rege deinde ab Alexandro fuso ac fugato Saraballa cum nondum edificasset templum ad Alexandrum defecit: a quo etiam licentiam (sibi a persis denegatam) edificandi templi obtinuit. Qui templo edificato Danasem genex protra Jadium virum optimum pontificem constituit: et maximum scyfia inter iudeos orium habuit: quod quidem usque ad destructionem ipsius templi (a Romanis edita) durauit. Poruo denique Saraballa Alexander magnus iudeis iratus quod regis opem ferre et tributa persolvere recusassent oppugnande ac destruende urbis causa hierosolimam venit. Cui Jadius pontifex vir sanctus calamitate iudeorum miseratus cum insulis et pontificalibus idumentis cum reliquis sacerdotibus Alexandro sit obuiam. Quem cum Alexander conspexisset pontificalibus indumentis insignitum habentem laminam in qua dei magni nomen scriptum erat: descendit ex equo: et solus pontificem adiens nomen dei adorauit: et pontifice ueneratus omnibus qui aderant principibus obstupentibus. Quum autem quidam causam impensi honoris pontifici quesuisset. respondit Alexander: non se hominem adorasse: sed deum cuius gerebat sacerdotij principatum. Ingressusque urbem monitis pontificis obtemperans deo in templo sacrificauit: ac iudeis uti patrijs legibus ubique concessit: atque in septennium usque ab omni tributo immunes reddidit.

4873

L. Papyrius Romanus bellator clarissimus hoc ipso anno a Romanis dictator electus Quintum Fabium magistrum equitum sibi constituit. Qui contra Samites ex senatus decreto expeditione sumpta in eos acies dirigit. Sed cum Rome dictatore opus esset: Quinto Fabio equitum magistro precepit ne se absente cum hoste omnino pugnaret. Fabius autem strenuus adolescens post perfectiorem dictatores aliquando per exploratores didicit omnia apud hostes soluta esse. Qui animo accensus euestigio cum samnitibus confligit incredibili feruore: atque ut acriter pugnaret equis omnibus frenos detraxit: atque ita calcaribus concitatos in hostium agmen permisit: ut nulla eos uis sustinere posset. Quamobrem ad viginti milia hostium ea die cesa fuisse Livius scribit. Parta autem victoria litteras de re bene gesta non ad dictatorem Papyrium sed ad senatum mittere curauit. Unde iratus dictator adindicauit Fabium capitali pena reum: quod se absente pugnasset. Qui cum ad mortem duceretur: igenti militum et populi fauore liberatus est. Tantaque eam ob rem seditionem in Papyrius milites commouerunt ut vix ipse mortis imperium eua dere potuerit. Postea samnites Romanos apud Claudinas furculas angustijs locorum conclusos ingenti deditione vicerunt: ut viuos seruare ignominie malent: quod clausos occidere. Nam armis depositis vilitate vestitos Romanos sub ingo longum agere ordinem fecerunt: talem conditionem pacis imponentes: quam si Romani seruassent hodie omnino: ut Entropius scribit non essent aut Samnitibus seruirent. Verum sequenti anno iubente senatu Romani duce Papyrio dictatore Samnites deuicerunt. Unde et dictator ex senatusconsulto triumphauit: cuius triumpho maximam spem arma potissimum captiua prebuerunt: tantum magnificentie visum in his sicut Livius in 9. scribit ut aurata scuta dominis argentariorum ad forum ornandum diuiderentur. Inde natus fuisse initium dicitur fori ornandi.

Arsanus

4874

Alexander magn⁹ Philippi ex olympiade filius vigesimusquart⁹ Ba
cedonuz rex año ultimo Arsani persaz regis. i. tertia olympiade Ba
cedonib⁹ regnare cepit et regnavit oibus supputatis años. i. z. mensib⁹
6. Viginti quippe años erat cū regnare cepisset. Prēm aut̄ nō vsqz quaqz emula
tus ē: sed ab ipō diuersus moribus quē tū p̄stat vitijs z virtutib⁹ superasse. Erat
vincendi rō vtriqz diuersa. hic aperta vi ille artib⁹ bella tractabat. Receptis il
le gaudebat hostib⁹: hic palam fufis. Prudentior ille consilio hic aīo magnificē
tior. Frā Philippus dissimulare plerumqz ēt vincere nouerat. Alexander vbi
exarisset nec erat dilatio vltionis nec modus. Qim vterqz auidus sed ebrieta
tis vitia diuersa. Regnare ille cū amicis volebat. Hic i amicos regna exercebat
Nā amicissimos suos Lysimachū leoni obiecit: Sicū basta traiecit: z Calisthe
nē mori iussit. Aittraz cultus vtriqz similis. Frugalitati Philipp⁹: Alexander
luxurie magis dedit⁹ erat. Huius vitam z ingētia facta Plutarchus z Justin⁹
accuratissime descripsere. Igit⁹ Philippo vita functo Alexander mox illyrium
(quam moreā dicim⁹) ardenti aīo subegit: z romanorū isulas obtinuit: statimqz
cum in Aphricam transfretasset eam totā superauit. Deinde Syriā rebellantē
igressus multorū sibi occurrētū: alios elegit: alios deposuit: alios ēt interemit.
Et depopulatus ē Syriā: expugnanit Damascū: Sydonē subegit. Tyz fundi
tus z plerasqz ciuitates dissipauit. Inde hierusalē versus pperans cū iudeorū
pontificē (sicut premissum ē) veneratus ēt: igressus vrbē z iudeis immunitates
cōcessit: z victimas imolauit. Sulcato deinde mari itroiuit Egyptū: i cuius fini
bus mirificā pdidit vrbē quā Alexandriā noiauit: de qua dicem⁹. Incobata ve
ro Alexandriā cū in Persidem pcessisset: z a Bario psaz rege vilipēdere pueriti
am suam accepisset: sibiqz multas remisisset eplās: audita olympiadis mris le
gatione que grauiter ifirmabat domū repetijt. In quo reditu Amonitā Abili
tie Barii principem sibi obuiū factum fudit maria edita cede. Qui reuersus ad
Bariū retulit potētā Alex. Sz dū Alexander ex Asia magna i Asiam minorez
p Hellespontū traiciēs nōnullis regionibus z phrygia supatis macedoniaz p
uenit: vbi m̄sem iam pualescentē reperijt.

Darius Arsani filius vltius psaz rex año p̄io figni Alexandri. i. año. 270.
Iudaice captiuitatis p̄sis regnare cepit: z regnavit años. 6. Hic cū potē
tissimus esset: neqz deesset regie maiestatis honoratus bellū cum Ale
xandro magno varia fortuna gessit. Tandē ab Alexandro victus: z a cognatis
occisus vitā pariter cū psaz regno finiuit.

Alexander Macedo año. 2. regni Barii reintegrato exercitū reliquā greciam per
agranit: z Thebas rebellantes mox incendit. p̄tinusqz athenas prexit: sz Ana
ximenis philosophi prudentia placatus immunitatem z pacem Atheniensib⁹
dedit: mox Lacedemones subiugauit. Consequenter sulcato mari calcedones
domuit. Et cum omnes regiones circa Euphratez suo adiecisset imperio facto
ponte transiuit Euphratem: z appropinquauit Persipoli in qua Bari⁹ persaz
rex morabatur. Barius hoc audiens ad resistendum Alexandro exercitū con
gregauit. Alexander vero hostium condiciones scrutari desiderans vna cum
Emulo vno ex militie sue principibus fidelissimo z audacissimo tendit ad stra
gam fluium qui hyemali ac vernali tempore noctu coagulatur z die solis ca
lore dissoluitur. Inde relicto socio solus humili habitu transmeato fluiuo de
Persipoli peruenit. Cuius figuraz multi ex persis mirantes eum deum credi
derunt. Tandem omnibus diligenter exploratis ad exercitum suum redijt: fa
ctaqz exhortatione: z dispendio more sublato cum exercitū. 32. milium peditum
z quattuor milium equitum Persipolim versus cum indubitata vincendi fidu
cia pcessit. Ecōtra Barius exercitum sexcentorū milium boium eduxit: dumqz
vtriqz acies puenissent i campum diu acriter pugnatum ē anteq̄ vlla pars ce
dere cogeretnr. Tandē Alexandri exercitū preualente fufus est Bari⁹: z. xl. mi
lia persaz i p̄sictu occisa sunt: ex Alexandri parte. 120. equitibus: z. 9. peditibus
tantum iterfectis. Barius itez maiori collecto exercitū ad occupanda Thauri

4875

Bari⁹

324

Darius

montis **Cilitie** angustias per quas **Alexander** transiturus erat | conscendere conabatur. Verum cognito **Darij** aduentu **Alexander** sub vno die ibaurum mira celeritate transcendit: quod fuit spatium. 500. stadiorum. i. 53. milium & dimidij & ad **Tarsum** urbem peruenit: vbi aliquot diebus quieuit infirmitate detentus. Interea **Dario** cum trecentis milibus peditum & centum milibus equitum sibi occurrente **Alexander** valescens exercitum in hoste eduxit. ibiq; acriter conferta pugna. 30. milia peditum: & 10. milia equitum ex parte **Darij**. De **Alexandri** vero exercitu. 150. peditibus cecis periere. S; & **Darius** ipse satius cur exercitu terga vertit: & inter. 40. milia captiuorum quos illa victoria conclusit manibus **Alexandri**. fuerunt **Darij** mater: vxor: due sorores totideq; filie. sicut **Iustinus** in. xi. Epith. scribit. Ad quas visendas hortandasq; in comuni positas: cum **Alexander** venisset conspectis armatis inuicem velut statim morture se amplexauere: luctum edentes. Prouolunt vero **Alexandri** genibus non morte: sed duz **Darij** corpus sepeliant dilationem mortis precant. **Morus** tanta mulierum pietate **Alexander**: & **Darium** viuere dixit: & timentibus mortis metu decessit: easq; & huius salutari vt reginas precepit. filias quoq; non sordidius dignitate patris in matrimonium sperare iussit. Post hec opes **Darij** contemplatus in admiratione tantarum rerum capis: & tunc **Barsene** captiuam in luxuriosis conuiujs pp forme pulchritudinem diligere cepit: ex qua susceptum filium **Herculem** nominauit. **Darius** vero cum **Babylonia** profugisset p eplas **Alexandrum** precat: vt redimendarum captiuarum sibi potestatem faciat: p qua multam pollicetur pecuniam. Sed **Alexander** p precio captiuorum regnum oem non pecuniam petit. Quibus verbis **Darius** amissa pacis spe iterum bellum reparat: & cum. cccc. peditum milibus: & centum milibus equitum obuiam **Alexandro** ex **Babylonia** vadit. Congressi autem plures mitti: vbi & **Adac** cedones i ferrum cum contemptu totiens a se victi hostis ruebant: ecotra **Perse** mori q; vinci malebant. **Raro** in nullo prelio tantum sanguinis est fufum. **Darius** cum vinci suos videret mori & ipse voluit: sed a proximis fugere copulsus e. Hoc itaq; prelio **Alexander** **Assie** imperium obtinuit sexto anno post acceptum imperium: cuius tanta fuit felicitas: vt post hec nemo sit ausus rebellare: patieretq; **Perse** imperium tot annorum seruitutis iugum susceperunt. Donatis vero reffectisq; militibus. 34. diebus pda recognouit. In **Tarso** deinde clausa. 40. talentorum milia iuenit. Expugnat **Persipolim** regni plici caput: vrbem multis annis illustre: & orbis terrarum spolijs referta que iteritu eius primu apparuere. **Darius** interea i graui victoria a cognatis suis aureis pedibus cathenisq; vincit: ac multis fossis vulneribus interijt. Quod audiens **Alexander** indignans. f. tanto fastigio morte lachrymatus e: & eius corpus regio more sepeliri iussit. Et sic **Persarum** regnum sine accepit: vbi annis. 254. sub. i. 4. regibus regnatum e. Quorum nomina & tempora sunt ista.

Persarum regum Epilogus.

Cyrus	1	an	30	Ferxes	8	an	2
Dambyses	2	an	9	Sogdianus	9	an	8
Tres magi	3	an	7	Darius notus	10	an	19
Darius	4	an	36	Arta Denon	11	an	40
Ferxes	5	an	20	Arta Ochus	12	an	26
Artabanus	6	an	7	Arsanus	13	an	4
Artaxerxes	7	an	40	Darius	14	an	6

Alexander

518 488i

Alexander magnus **Dario** persarum rege mortuo annis. 5. totam obtinuit **Assiam**. Nam septem primi anni cum persarum regibus supputatur. **Accepto** itaq; regno regem se terrarum omnium ac mundi iussit appellari. Interea non regio more sed hostili odio in suos seuire cepit. **Maxime** eius indignabatur se suorum sermionibus capi: se mores **Philippi** patris patrieq; subuenisse propter que crimina **Parmenion** quoq; regi. primus dignitate cum **Pbilora** filio de vtroq; prius habitis questionibus interficit. **Stremere** itaq; omnes in castris cepere **Innoxis** senis eiusq; filij casum miserantes. **Interdum** se quoq;

Alexander non debere sperare melius dicentes. Que cum nunciata essent Alexandro a seuitia anim reuocauit. Reuocato igit ad bella aio mox Carasmos et Clas i deditio ne accepit. Post hec India peti: vt oceano vltioq; oriēte sintret iperū. Qu aut ad Mifēā vrbe venisset oppidanis nō repugnātib; fiducia religiōis liberi p̄ris a quo vrbs erat p̄dita parci iussit. tñ ad spectaculū sacri mōtis duxit exercitū naturalib; bonis decorati. Inde montes Bedalos Cleopides regie regna peti: q̄ cū se ei dedisset p̄cubitum redemptū regnū ab Alexādro recepit: filiumq; ab eo genitū Alexādrū noiāuit. Qui postea regno Indoz potitus ē. Peragrata India ad saxū mire asperitatis et altitudinis puenit: et que Hercules obrinere nō potuit ipse cū summo labore ac periculo potit: eiusq; loci gentes i deditiōne accepit. Qu ex Indoz regib; fuit Porrus virib; corpis et ai magnitudie pariter insignis q bellū iāpidē audira Alexādrū opinione i aduētum eius parabat. Comisso itaq; plio i prima cōgressiōe Alexādrū equis vulnerat: et cū ad terram cecidisset satellitū manu Alexāder seruat ē. Porrus aut multis obrutus vulnerib; captus ē. S; Alexāder ob bonoz virtutis icolumē i regnū remissit: duasq; ibi vrbes p̄didit: vnā Micerā: alteraz exequi noie Bucephalā vocauit. Inde ad Restas: Bestanos: presideas Gangaridas cesis eoz exercitib; expugnauit. Cūq; ad Suffites venisset: vbi cū hostiū .cc. milia eqtū opiebat: et illos deuicit. Inde ad amnē agismem pgi: p hūc i oceanum deuehit vbi Tacēnas sibeosq; quos Hercules p̄didit i deditiōne accepit. Hinc i Ambros et Sicambros nauigat que getes cū .lxxx. armatoz peditū. et .σ. o. equitū milibus illuz exceperūt. Inde q; Pyrcan a Bardosq; subegit. Ibi et occurrit (vt Justinus refert) Chalestris siue Dinothea Amazonū regina cū trecētis muliez milib; trigintaquinq; diez itinere p̄fecto ex rege liberos q̄litura. Qui p̄spectu aduetusq; oib; admirationi fuit: et pp̄ isolutū feminis hitū: et pp̄ expetitū p̄cubitum. Ob hoc .xiiij. diebus ocio a rege datis: vt ē visa vrez iplesse discessit. Post hec Alexander cū i Babylonā redijset filiā Baris staturā i coniūgē accepit. S; et optimatib; suis lectas ex oib; gētib; nobilissimas virgines tradidit vt cōi fco crimē regis leuaret. Ibi et mltis dieb; ocio datis totū i leticiā effusus p̄uicia istituit. Ubi p̄ Cassādrū Antipzi filiū q regi mltas solebat dato a p̄e veneno itoxicat ē. Hanc itaq; veneno nolēs Alexāder monarchiā suā i quepiā trāsire: ne q̄ ei par i potētia: apud posteros legeret scripto: quo suā vltimā volūtatē expressit duodeci quos ab adolectētia cōites hūerat sui aplissimi regni successores p̄stituit: diuidēs eis regnū. Et huiusmodi testamētia p̄tione facta Alexāder ano. ix. regni sui Macedonici: etatis v̄o sue. 33. debitu nāle p̄soluit et i alexādrū vbi sepulch; elegit a ptolemeo Lagi filio i aueolo aureo sepultus ē. Hic at Alexāder (vt greci affirmāt) supra hūanā potētā magnitudie ai p̄ditus fuit. Tātā eim militibus suis fecerat fiducia: vt illo presente nulli hostis arma et iermes timuerint. Qu nullo eim hoste p̄gressus ē quez nō vicerit: nullā vrbe obsedit quā nō expugnauerit: nullā gentē adijt quā non calcauerit.

Matrīs Baris mors.

Extincto victoriāz flore Alexādro magno triste apud oēs babylonios silētū fuit. Qu inde vt fides eius mortis diuulgata fuit oēs barbare natiōes pauloat̄ ab eo deuicte nō vt hostē s; vt parētē luxerūt. Ad v̄o Baris regis q̄ amisso filio a fastigio tāte dignitatis i captiuitatē redacta indulgētia victoris i eā diē nō penituerat. Audita v̄o Alexādrū morte: morte sibi ipsi p̄ciuit: nō q̄ hostē filio p̄ferret: s; q̄ filis i eo que vt hostē timuerat experta esset.

Ciri Romani i bellis Alexādro equipadi.

M. Valerius Coruinus. **C.** Martius Rutilus. **C.** Sulpicius. **T.** Manilius Torquatus. **M.** Publius filio. **L.** Papyrius cursor. **M.** Fabius Maximus. **M.** Columminus. **M.** Curius p̄ules et dictatores romani his t̄pib; victoriosissimi Rome florere. Horū in quolibet tum indoles eadē que i Alexādro erat atq; aiūs et igeniū fuit et disciplina militaris. Si cū quo vis istoz Alexādro dimicādū fuisset: nō cū Mario certe rē habuisse duxisset. Nā si boiem cū boie: ducē cū duce formā cū forma p̄pararet̄ inictū Alexādrū cū inuictis ducib; bellatū eē dicerent: et romani isti alisq; complures in

Alexander

uenirentur & gloria & rerum magnitudine pares: quoz suo q̄sq̄ fato siue publico discrimine uiueret moriret.

Pyrrhus Epyrotaz rex ex **Facide Troade** nat^o ifans adhuc exacto p̄ce amicisq̄ i-terfectis i **Glyricū** deduct^o ē ad **Glaucia** regē quē yna cū pueris suis educauit eum q̄. i. ānoz factū i regnū p̄nū restituit. **Hic** nō plures hūit dētes: s̄ vnū atq̄ itegrū os desuper q̄si lenib^o q̄busdā rimulis i dētiū figurā distinguebat. **Prouocat^o** ad singulare certamen a **Demetrii** antigoni p̄fecto viro audacia roboze & arte pugnādī p̄stātissimo ipm̄ supauit: & cesis multis: q̄nq̄ **Macedonū** milia vna cepit. a **Taretinis** vō iperatoz elect^o p̄tra romanos **Albino** p̄sule: ipse romana castra cepit. **Secūdo** ē p̄lio victoz **Pyrrhus** extitit: s̄ nō sine magna suoz cede. **Un̄** ab eo dictum ferūt. **Si** alia pugna iterum romanos vicerimus oio perim^o. **Locatus** ē a **Siculis** p̄tra quos belligerabāt **Cartbaginēses**: siciliā nauiganū: ibiq̄ **Cartbaginēsiū** potētā euertit. **In** expugnatōe **Ericis** munitissimi oppidi prim^o oium menia conscēdit: vbi alios emuro defecit: alios circa se necatos coacernauit ip̄o illefo existēte. **preterea** **Damertinos** oēs superauit. **Redeūte** vō **Taretū** i ip̄o recessu ipetu contra regē factoz **Damertini** totū exercitū turbauerūt: te q̄b^o vnus cū **Pyrrhus** i capite accepisset vulnus regē puocauit ad certamē. **Ob** hoc puocatus rex: & sanguie fedat^o: ita caput **Barbari** pcussit: vt vsq̄ ad inferiores pres plaga descēdēt: cederētq̄ hincide diuise corpis pres. **Quo** factoz p̄tra **Romanos** bellū aggredit^o p̄ **Taretinis** **Sza. A. Curio** supatus i **Epyz** reuertit^o cū octo peditū milib^o & quēteris equitibus: & p̄missa pugna cū **Antigono** **Demetrii** filio victoz euasit: multas citates obtinuit. **Cū** at p̄tra **Spartas** pugnās accepisset **Ptolemeū** filiū i p̄lio mortuū: ira & dolore icēsus ipse an̄ oēs puert^o cede ac sanguie **Macedemonioz** cūcta repleuit: se per qdē iuict^o ac sūm^o i bello vir: s̄ tūc p̄toza oia fortitudinis opa lōge supgressus. **Demū** ad **Argos** pugnās p̄ manus cuiusdā anicule tegula occidit.

Vir doctrinis excellētes.

455a

Hermes Egypti^o q̄ & **Trimegistus** p̄hūs **Platonis** discipulus dictus **Mercurius**: hoc tpe clarus h̄. **Qui** iter cetera de v̄bo p̄fecto librū edidit. **Hic** dixit vt p̄. 8. de ci. dei. deos gētiliū fuisse hoies mortuos.

Apuleus **Apber** **Platonis** discipulus his t̄pib^o **athenis** claruit: q̄ libros multos edidit. s̄. de vita & morib^o **Platonis** librū. i. **De** deo sacratis librū. i. **de** quo tractat^o i. 8. de ci. dei. **De** **Cosmographia** li. i. **Stē** aliū quē i libros. i. diffixit: asinū aureū titulatū. **Scriptit** ē horatorū ad paupertatē p̄tra **Emilianū**. **Cui^o** bec fuit s̄ntia. **Nihil** ē deo similis q̄ vir aīo p̄fecte bonus.

Plotinus p̄hūs **Platonis** discipul^o & **Porphyris** p̄ceptor: p̄ idē t̄ps **athenis** floruit. **Qui** ad oia virtutis ornamēta p̄positus: oīum diuitiaz studio firmatus: iust^o: fortis: tēperatus & prudēs extitit: q̄ prudētie rōne fortune ipetus supare posse crede- ret. **Hic** librū de virtutib^o pulcherrimū edidit. **Vixit** p̄terea sicut h̄. io. de ci. dei. c. 2°: aīam rōnalē quā i celestibus h̄itare sedibus nō dubitat: nō h̄ze supra nāz nisi dei q̄ sicut sol lunā illuminat: ita deus animā illustrat.

Demas **atheniēsis** p̄hūs hac ē tēpestate cognoscit^o: q̄ **Alexādro** magno volētī **athenas** obtinē restitit: p̄suadēs **atheniēsis** vt nō ei tradēt ciuitatē: sed tadē ab **Alexādro** ciuitate obtēta ei adbesit. **Uex** **atheniēsis** volētibus sacrificare **Alexandro** dixit: **Videte** ne dū celū custoditis: terrā amittatis.

Calisthenē isignē p̄hū **Aristotelis**q̄ disciplin p̄ idē t̄ps floruisse p̄stat. **Hic** p̄tra **Alexādrū** seriose ml̄tis rōib^o disuit eū icrepādo dicēs. **Si** de^o es h̄nficia largire mortilib^o: n̄ sua eis eripē debes. **Si** h̄o: id qd̄ es sp̄ te eē cogitat: pp̄ qd̄ iratus **Alexādr** eū trucidari iussit: & sic deforme i foueā cū cane icludi iussus ē.

Dinocrates magni **Alexādrī** architectus p̄ bec t̄pa t̄picio h̄. **De** cuius forma: corpore & igenio **Citruuius** in probemio librū secūdi de architectura multa disseruit. **Hic** teste eodē **Citruuiū** **Alexādro** i **egypto** **alexādrīā** metatus ē: & iustaurationi templi **Epbesie** **Diane** p̄fuit.